

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. szeptember 12.

bb.1. kongresszus előtt a nemzetiségi szövetségek - fejlődő kulturális élet, magasabb színvonalú anyanyelvi oktatás

i nn/mm/zs/ok -cz

1973. szeptember 12.

ez év őszén tartják kongresszusukat a magyarországi nemzetiségi szövetségek. elsőnek október 26-27-én a magyarországi románok demokratikus szövetsége tartja tanácskozását, ezt november 8-9-én a hazai német ajkuak konferenciája követi. a szlovákok demokratikus szövetsége november 21-22-én ülészik. a kongresszusok sorát november 26-27-én a hazai délszlávok országos megbeszélése zárja.

a hazánkban élő délszlávok, németek, románok és szlovákok képviselőiben összeülő tanácskozások fontos célja és feladata a legutóbbi hasonló kongresszusok óta eltelt időszak mérlegének megvonása és a következő esztendő tennivalóinak meghatározása. az őszi eseménysorozat előkészületei során készült felmérések - mint az illetékesek tájékoztatták az mti munkatársát - mind a szövetségek tevékenységét, mind a szocialista internacionalizmus elvein alapuló nemzetiségi politika érvényesülését illetően számottevő fejlődésről tanuskodnak. nemzetiségeink kulturális kapcsolatai tovább erősödtek szlovákiával, jugoszláviával, az ndk-val és románíával. az érintett országok működése és segítsége a magyarországi délszláv, szlovák, német és román lakosság oktatásának és kulturális tevékenysége színvonalának emelésében olyan igény, amelynek - a kölcsönös megértés szellemében történő - kielégítése számottevően segíti nemzetiségünk művelődéspolitikánkat.

örvendetes, hogy például a nemzetiségi iskolák tankönyv-ellátásában a csehszlovák, a jugoszláv és az ndk-beli könyvkiadókkal szoros együttműködés alakult ki, amely kiterjed a tankönyv-írásra, a fordításra és a lektorálásra, sőt egyes tankönyvek teljes kidolgozására.

/folyt.köv./

bb.1./kongresszus előtt a 1. folyt./ok

a szovjetunió és az említett országok értékes segítséget nyújtanak az oktató munka színvonalasabbá tételéhez azzal, hogy közvetlen részt vállalnak nemzetiségi pedagógusaink továbbképzéséből. a magyarországi horvát, szerb és szlovén pedagógusok egy csoportja nyaranta jugoszláviában, a szlovákok szlovákiában, a németek pedig az ndk-ban vesznek részt kifejezetten a nemzetiségi oktatást elősegítő szakmai tanfolyamokon. a szlovákiai, a jugoszláviai és a kárpátukrajnai magyar pedagógusok számára ugyanakkor az országos pedagógiai intézet rendez évenként hasonló kurzusokat. ugyanilyen gyümölcsöző együttműködés alakult ki a nemzetiségi könyvtárak állományának gyarapítására, a nemzetiségi folklór fejlesztésére, a népművészeti együttesek repertoárjának bővítésére.

a statisztikai adatok tanúsága szerint egyébként az 1972-73-as tanévben 436 magyarországi oktatási intézményben több mint 27 ezer diák részesült nemzetiségi nyelvi oktatásban. a rendelkezések kimondják, hogy minden iskolában, ahol legalább 15 jelentkező van, lehetőség nyílik a nemzetiségi nyelvoktatás bevezetésére./ a nemzetiségi lakosság szórtsága miatt azonban sokszor 15-nél kevesebb jelentkező esetén is szerveznek nemzetiségi nyelvoktató csoportot./ a nemzetiségi általános iskolai tanulók közül mintegy 20 ezren az anyanyelven és az irodalmon kívül a tantárgyakat magyarul, a magyar gyerekekkel, együtt tanulják. megközelítőleg kétezer diák olyan nemzetiségi iskolába jár, ahol a tantárgyak felét német, román, szlovák, vagy valamelyik délszláv nyelven oktatják. jelenleg az ugynevezett nyelvoktató iskolákban kísérletek folynak az anyanyelvi oktatás bővítésére.

a felmérések arról is számot adnak, hogy gazdag és változatos a nemzetiségi közművelődési élet. mind nagyobb teret kap a hagyományok ápolása, s az adott nemzetiség szocialista nemzeti kulturájának megismertetése. hazánkban jelenleg 416 nemzetiségi közművelődési csoport, illetve klub működik./ebből 166 német, 112 horvát-szerb, 119 szlovák, 11 román és 8 szlovén./ az utóbbi években erősen fellendült a nemzetiségi énekkultúra és anyanyelvi-ápolás is; a művelődési otthonokban nagy számban alakultak különböző nyelvművelő klubok, színjátszó csoportok, énekkarok és más együttesek.

a délszláv, német, román és szlovák nemzetiségi szövetség élénk politikai, társadalmi és kulturális tevékenységet fejt ki - élve alkotmányunkban biztosított jogaival. az állami, tanácsai és társadalmi szervezeteknél javaslattevő és konzultációs joggal rendelkeznek a nemzetiségeket érintő kérdésekben. a hazafias népfőnt -mozgalom tág keretét ad politikai tevékenységüknek.
/folyt.köv./

bb.1./kongresszus előtt a ... 2. folyt./ok

népszerűek a nemzetiségek nyelvén megjelenő újságok is. ezek közül három hetilap: a horvát-szerb nyelvű narodne novine, a német neues zeitung, és a szlovák nyelvű ludove noviny, míg a román nyelvű foala nostra kéthetenként lát napvilágot. rendszeres kiadvány az évenként megjelenő naptár, amely egyben a nemzetiségek kulturális és társadalmi életének krónikája is.

mindezen túl igen nagy azoknak a kiadványoknak a száma, amelyek a magyarországi nemzetiségi lakosság népi hagyományait, szokásait, népdalait, táncait dolgozzák fel. ugyanakkor örvedetesen szaporodnak a helytörténeti, honismereti tevékenység keretében a nemzetiségi községek történetét feldolgozó tanulmányok, monográfiák is./mtl/

...

bb.2. bábjaatszók nemzetközi seregszemléje, néptáncfesztivál - kezdődik a népművelés őszi csucsidénye

1 mn/gk/zs/ok -cz

1973. szeptember 12.

változatos programok jelzik, hogy a közművelődés berkeiben is megkezdődött az őszi „csucsidény,,. szeptember 15-én és 16-án szekszárdon látványos fesztiválon adnak találkozt egymásnak a dél-magyarországi néptáncosok. ezt követően a népművelési intézet rendezésében szeptember 26-30 között pécssett tartják meg - immár harmadik alkalommal - a bábosok színvonalasnak ígérkező seregszemléjét, a nemzetközi bábjesztivált.

jelentős kulturális esemény színhelye lesz a zalaegerszegi művelődési központ: itt rendezik meg a dél-dunántúli népművészeti hetet szeptember 22-29 között. sajátos művészeti ág művelői, a zománc mesterei vonultatják fel legjobb sikerült munkáikat a ii. országos zománcművészeti biennálén, amelynek a salgótarjáni megyei művelődési központ ad otthont szeptember 13. és október 1. között.

a közművelődés megyei szintű eseményei is sok érdekességet tartogatnak. szeptember 15-én például fotókiállítás nyílik szekszárdon „szekszárdi szüreti napok,, címmel. balassagyarmaton a helyi művelődési központban szeptember 27-től vigh tamás szobrászművész kiállítása látható. fejér megyében a következő napokban „munka,, címmel nyílik meg a videoton fotószakkörének kiállítása a székesfehérvári máv művelődési házban. hajdu-bihar megyében előláthatólag számos érdeklődőt vonzanak majd a debreceni dzsessznapok, amelyekre szeptember 16-17-én kerül sor. szeptember 30-án a guthi erdőben miniolimpia lesz, amelyen a debrecen környéki és tanyai klubok mérik össze tudásukat.
/folyt.köv./

bb.2./bábjátzók nemzetközi seregszemléje ... 1. folyt./ok

pest megyében ünnepségen emlékeznek meg mányoki ádám születésének 300. évfordulójáról szokolyán. szolnokon a megyei művelődési központban „pest, buda, óbuda,„ címmel fotódokumentációs kiállítás nyílik, amely szeptember 28. és október 10. között fogadja a látogatókat. veszprém megyében a kertbarátok készülnek közös kiállításra. döbröntén pedig szeptember 29-30-án várünnepségeket tartanak, amely egyben a megyei honismereti körök találkozója is lesz./mti/

bb.3. a vállalatok műszaki és minőségi önkontrollja biztosítja az export növelését

i ni/gk/ok -cz 1973. szeptember 12.

az export növelése érdekében a vállalatoknak elsősorban a műszaki és minőségi színvonal javítására kell törekedniük. annak mérésére, hogy hogyan állják az összehasonlítást a magyar vállalatok termékei a világpiacra, sok lehetőség van.

a villamos berendezés és készülék művek például három nemzetközi állomáson „vizsgáztatja,„ termékeit. a holland kema által kiadott műszaki és minőségi bizonyítvány tíz évig érvényes, egy évtizedig nyújt garanciát a vizsgált terméknek a nemzetközi piacon. a csehszlovákiai kehovicában működő vizsgálóállomás kisebb teljesítményű berendezéseket minősít, de a nemzetközi „porondon,„ igazolása hasonló értékű, mint a holland intézményé. a háztartási és közszükségleti cikkeket az nszk-ban tesztelik. amikor a vállalatotól ajánlatot kérnek a vásárlók, a nyugatnémet cég v.d. jelét vagy a holland és csehszlovák intézet bizonyítványát mellékelik. azután már az üzlet létrejötte nem a műszaki színvonalától vagy a minőségtől függ, mert az nemzetközileg garantáltan jó. a vállalat nyugat-európába szállított exportcikkei csaknem kizárólag tőkés kooperációban készülnek, a közel-keleti „dollárpiacokon,„ pedig olasz cégekkel állják a versenyt.

az egyesült izólámpa és villamossági rt. termékeinek versenyképességét jelzi, hogy évente jelentősen növeli tőkés exportját, ezen belül a járműlámpákét 30-40 százalékkal. a tungsrám elismert márka az egész világon, ezért hírnevének védelmében termékeit az iec nemzetközi szabványelírásainál is szigorúbb feltételek között vizsgálják. a gyár laboratóriumaiban olyan fénytechnikai, geometriai és mechanikai vizsgálatoknak vetik alá a lámpákat, hogy azok még különleges igényeknek is megfeleljenek.

/folyt.köv./

- 4 -

bb.3./a vállalatok 1. folyt./ok

állandó szállítója az izzó a fiat-nak, a renaultnak, a ford-cégnek és egy sor autó- és reflektorgyármak. a legújabb halogén autólámpákkal az élenjáró konkurens cégekkel együtt jelentkeztek a piacon kiemelkedően jó minőséggel, amit a megrendelések növekedése és saját összehasonlító méréseik igazolnak.

az ikarus karosszéria- és járműgyárban komputer a műszaki ellenőr. harminc paraméter alapján hasonlítják össze az autóbuszokat a legjobb külföldiekkel, egy-egy kategórián belül. a számítógép „közli,„ hogy melyik tulajdonságcsoporthoz kell javítani ahhoz, hogy az ikarus hasonló vagy jobb legyen a volvónál, a mercedesnél vagy a leylandnál. ezt az összehasonlító módszert 1970 óta alkalmazzák, ennek a munkának köszönhető, hogy az ikarus-260-as városi autóbusz világszínvonalú termék, a 280-as pedig a harminc műszaki adat alapján az élmezőnyben kapott helyet. a további műszaki fejlesztés eredményeként három-négy év múlva a tőkés piacokon is egyre több ikarus talál majd gazdára./mti/

- 4/a -

bb.4. csütörtöktől: a déli pályaudvar üvegcsarnokában látható a,, mi hoztuk az időt,, című kiállítás

1/zsu/tm/zs/a/hgy

1973. szeptember 12.

csütörtökön a déli pályaudvar új üvegcsarnokában nyílik meg a ,, mi hoztuk az időt,, című vándorkiállítás. a 100 tablóból álló tárlat, a magyar munkásosztály helyzetéről, fejlődéséről és ezzel párhuzamosan társadalmi rendszerünk alakulásáról ad áttekintést.

a déli pályaudvaron a kiállítás szeptember 27-éig tekinthető meg. ezt követően a tárlat anyagát kőbányán mutatják be.
/mti/

-. -

bb.5. megfelelő készletek fogamzásgátló-tablettákból a gyógyszerárakban

1/vt/zs/a/hgy

1973. szeptember 12.

mint ismeretes, az egészségügyi miniszter utasításban szabályozta a gyógyszeres/hormonális hatású fogamzásgátló szerek rendelését és kiszolgáltatását. az utasítás lehetővé teszi, hogy ezeket a fogamzásgátló készítményeket/bisecurin, infecundin / október 1-től a társadalombiztosítás terhére, orvosi vényre írják fel. az egészségügyi minisztérium, tekintettel az igények várható növekedésére, úgy intézkedett, hogy a készítményeket valamennyi gyógyszerár szerezzze be és a szükségletnek megfelelő mennyiségben tartalékolja. a gyógyszerárak jelentése alapján a minisztérium állandóan figyelemmel kíséri a fogamzásgátló tabletták forgalmának alakulását és biztosítja a szükséges mennyiséget. a gyógyszerárakban, a megyei gyógyszerári központok raktáraiban több havi igénynek megfelelő készlettartalék áll már rendelkezésre. a kőbányai gyógyszergyár - ahol a bisecurin és infecundin tabletták készülnek még ebben a hónapban további jelentős mennyiségeket szállít a gyógyért számára, ahol gondoskodnak az elosztásról. /mti/

-. -

- 5 -

bb.6. notórius tolvaj - két évi szabadságvesztés

i/bc/tm/zs/a/hgy

1973. szeptember 12.

Bornemissza Dávid 21 éves komádi lakos építőipari munkásként több hónapig Budapesten dolgozott, s egy vállalati munkásszálláson lakott. Itt négy alkalommal behatolt más szobákba, feltört szekrényeket, s a bennük talált értékesebb holmikat - rádiót, ruhaneműket, cipőket, táskákat és egyéb használati tárgyakat - ellopta. Az ingóságokat részben eladta, részben elrejtette. Leleplezése után az eltulajdonított holmik egy részét nála megtalálták.

A központi kerületi bíróság Bornemissza Dávidot - a többi között figyelembe véve, hogy visszaeső - két évi szabadságvesztésre ítélte. /mti/

--

bb.7. az Ózd környéki iparvidék ellátására növeli kertészetét a Putnoki Tsz

vid/fm/a/-cz

1973. szeptember 12.

A Sajó völgyi iparvidék, elsősorban Ózd és Kazincbarcika városok, valamint a környéken lévő bányász-települések lakosságának ellátása érdekében rendezkedett be zöldségtermesztésre a Putnoki Termelőszövetkezet. Saját erejéből százötven hektáros, részben öntözött kertészetet alakított ki. Több mint háromezer kétszáz négyzetméteres fóliaházai között egymillió palántát állít elő az ültetéshez. A konyhakerti zöldségfélék mellett a táj-jellegű és kitűnően tartósítható, heti káposztával, és korai burgonyával látja el a lakosságot.

A termelőszövetkezet vezetősége jóváhagyta a zöldségtermesztés fejlesztéséről készült tervezetet. A kormányhatározat szellemében százötven hektárra növelik a zöldségtermesztő területet. A szomszédos Tsz-ekkel kötött megállapodás alapján szakosítják a termesztést, ami lehetővé teszi az intenzív szántóföldi művelést. A talajjelőkészítést, ültetést, növényvédelmet gépesítik. Korábban kitermelt kavicsbánya vizének hasznosításával bővítik az öntözést.

A fejlesztéshez szükséges hárommillió forintot a Tsz saját eszközeiből, valamint bankhitelből biztosítja, s termelését évi tizenkétezer mázsa zöldséggel növeli. /mti/

--
- 6 -

bb.8. új köztéri szobrok Bács-Kiskunban

vid/fm/a/-cz

1973. szeptember 12.

Bács-Kiskun megye tanácsai az utóbbi időben újabb képzőművészeti alkotásokat vásároltak a közterek, parkok, ligetek díszítésére; a települések esztétikumának növelésére. Legutóbb Baja Nemzetiségi Járás központ köztéri szobor-állománya gyarapodott Ohman Péter, Neptun, című alkotásával. Kiskunhalason - ahol viszonylag még kevés a képzőművészeti alkotás - Simon Ferenc szobrászművész munkája, Madarat tartó ülő leányalak kapott helyet a könyvtárépületet övező parkban. Hagyománytisztelőre, a szellemi értékek megbecsülésére utalnak a tudomány, a művészet és az irodalom kiválóságait ábrázoló újabb szobrok. Többek között az 50 éve elhunyt nagy magyar mezőgazdász, Újhelyi Imre szülőhelye, Dunapataj nagyközség most készül a tudós mellszobrának, Nagy Géza szobrász munkájának avatására. Még az ősszel újabb szobor, Varga Imre szobrász nagy István festőművészről készített portréja kerül bajára, a kiváló festő születésének 100. évfordulója alkalmából, annak emlékére, hogy Nagy István életének utolsó évtizedében baján élt és alkotott. Kecskemét Petőfi Sándor mellszobrát, valamint a futóhomok tudósának, Erdei Ferencnek a portréját - mindkettő Pálffy Gusztáv alkotása - állítatja fel a közeljövőben. /mti/

--

bb.10. „Szarvas város nagyjai és népei”, - Ruzicskay György monumentális festménye

vid/fm/a/cz

1973. szeptember 12.

Nagy feladatra vállalkozott Ruzicskay György festőművész. Szülővárosában, a szarvasi erzsébetligetben lévő alkotóházában 14 méter hosszú faliképet fest, „Szarvas város nagyjai és népei”, címmel. A mester számos tanulmányrajz és terv alapján megkezdte a monumentális műalkotás kivitelezését. /mti/

--

- 7 -

bb.9. kétmillió köbméter vizet engednek le a tatai nagy-tóból - nyolcszáz méter hosszan új partfalat építenek - üdülő- és fürdő központot alakítanak ki

vid/a/-cz

1973. szeptember 12.

az ország harmadik legnagyobb tavát, a tatai nagy-tavat vagy ahogy a helybeliek nevezik, öreg-tavat, jelentős összeggel újították fel. a 33 millió forintos munka nagy részét már tavaly befejezték. többek között megszabadították a 400 holdas tó medrét az évtizedeken át lerakódott nagy mennyiségű, több mint 750 000 köbméternyi iszaptól. több új műtárgyat építettek, egy kétezer méteres, nemzetközi versenyekre alkalmas evezőspályát létesítettek. a tavat tápláló átalér patak vizét derítő tavakban tisztítják, kiépítették a tó körüli csatornahálózatot. a parton nagy vikendtelepek alakultak ki, nemzetközi kempingtábor, több kisebb üdülő létesült, már bőven nyílik lehetőség a fürdésre, csónakázásra.

ezzel merőben megváltozott a festői környezetű tó rendeltetése. míg korábban csak a táj szépségét emelte, és haltenyésztésre hasznosították, most ismét eredeti hivatását töltheti be. az ország legrégebb mesterséges tava ugyanis / feltehetően még a rómaiak építették / már eredetileg üdülési célokat szolgált.

a városi tanács távlati terveiben mintegy 12 000-15 000 ember számára akar a tó partján kulturált üdülési lehetőséget teremteni. ehhez természetesen sok új létesítményre van szükség. igény van rá bőven. ezt bizonyítja, hogy nemcsak a környékről, hanem a fővárosból is egyre többen keresik fel. a tervek megvalósításában most ismét jelentős lépéshez érkeztek. az északdunántúli vízügyi igazgatóság helyi szakemberei mintegy 800 méter hosszan olyan új partszakaszt építenek, amely a partvédelemmel túl a strand kialakítását is szolgálja. a munkához mintegy kétmillió köbméternyi vizet - az összesnek csaknem a felét - le kell engedni a nagy-tóból, hogy elegendő, szabad helyet, nyerjenek az építkezéshez. a munkát úgy irányítják, hogy jövő májusra, az üdülési idény kezdetére feltöltsék a tavat és az eredeti pompájában fogadhassa vendégeit. /mti/

- 8 -

bb.11. tv-dokumentumfilm az ezer éves esztergomról

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 12.

érdekes tv-dokumentumfilm forgatását fejezték be esztergomban. a politikai főszerkesztőség munkatársai vámos Judit rendező irányításával, egy hét alatt 14 helyszínen készítettek felvételeket. a felvételezést több hónapos előkészítő, gyűjtő munka előzte meg.

az ezer éves jubileumát ünneplő esztergomnak nemcsak örökbecsű értékeit, műkincseit, építészeti remekeit örökölték meg, hanem a város mai arculatát, lakóinak, üzemeinek életét is bemutatják. az ezeréves esztergom című műsort rövidesen sugározzák. /mti/

--

bb.12. másodvirágzás

vid/a/-cz

1973. szeptember 12.

a balaton partjának mediterrán jellegű éghajlata idén is sok meglepetést kínált. a jellegzetes déligyümölcs, a füge másodszor érleli termését balatonfüreden, csopakon és badacsony környékén.

természeti ritkaságnak számít, hogy szeptember első harmadában, amikor a nyarat, megszegyenít, kánikula uralkodott a balaton vidékén, kivirágzott másodszor is az akác. papp Béla, balatonalmádi kertjében szeptemberben újra virágozni kezdett az almafa. /mti/

--

- 9 -

felhasználható: 9.00 órától!

bb. 13. napirenden: a munkások lakásproblémái - ülést tartott a 7. kerületi párt végrehajtó bizottság

t gy/pá/e zs hgy

1973. szeptember 12.

az erzsébetvárosi vállalatok és szövetkezetek az elmúlt esztendőben többmillió forintot áldoztak a munkáscsaládok lakás-körülményeinek javítására -, állapította meg a 7. kerületi párt végrehajtó bizottság, amely szerdai ülésén arról tárgyalt: hogyan támogatják a helyi vállalatok a munkáslakás-építési akciót.

az erzsébetvárosi vállalatok már 1969 óta számontartják az igényjogosultak szociális helyzetét, körülményeit. a bkv például lakásépítési bizottságot hozott létre azzal a céllal, hogy dolgozói részére társasházépítkezést szervezzen. az elmúlt négy évben csaknem 500 dolgozója lakásproblémáján segített a vállalat. tavaly az ideai társasházépítkezésekre dolgozói részére előlegként több mint 8 millió 400 ezer forintot juttatott az építkezések meggyorsítására. a többi vállalat is - erejéhez mérten - támogatást nyújt az önerőből történő lakásépítkezésekhez. a játékkártyagyár kivételével az anyagi támogatás formáit és mértékét kollektív szerződéseikben, illetve szövetkezeti határozatban rögzítik. a compact vállalat, valamint a villért vállalat például szabályzatban rögzítette, hogy a támogatást munkásoknak, fiatal házasoknak, nagycsaládosoknak, a munkában kiváló és példamutatást tanúsító dolgozóknak, s elsősorban a törzsgárda tagjainak juttatják. meghatározták azt is, hogy a dolgozók lakásépítésének támogatására a fejlesztési, illetve a részesei alapról milyen feltételek mellett adnak kölcsöntámogatást.

a párt végrehajtó bizottság felhívta a helyi gazdasági vezetők figyelmét arra, hogy az adottságokhoz mérten segítsék jogi tanácsadás és a kivitelezés műszaki ellenőrzésének megszervezését is. /mti/

bb. 15. az autóklub műszaki állomása zalaegerszegen

vid/e -cz

1973. szeptember 12.

a magyar autóklub zalaegerszegi szakosztálya műszaki állomással gyarapodott. a klubtagok már igénybe is vehetik az állomás szolgáltatásait. működik az önkiszolgáló szerviz, s a motor-diagnosztikai berendezés. a műszaki állomáson hetenként tartanak szaktanácsadást és fényszóró-beállítást, valamint térítéses szolgáltatást is végeznek. /mti/

8.05/e

- 10 -

952g

bb. 14. hektáronként 70 mázsás szőlőtermés zalaegerszegről

vid/e -cz

1973. szeptember 12.

zala megyében több mint 10 000 hold direktermő szőlőfajtát tartanak nyilván. ezek lecserélésére előállított és szaporításra elfogadott zalaegerszegi elnevezésű fajta ebben az évben termőre fordult a zalaegerszegi szaporító telepen. a közismert szőlőbetegségeknek ellenálló, permetezést nem igénylő, a hűvösebb kötött talajokon és kevesebb napfény mellett is jó tulajdonságokkal rendelkező, étkezésre és borkészítésre egyaránt alkalmas szőlő tulajdonképpen most vizsgázott: hektáronként 70 mázsás, magas cukorfoku termést hozott. a háztáji és magánszőlő tulajdonosok idén ősszel és a jövő tavasszal már jelentős mennyiségű szaporító anyaghoz juthatnak dugvány és oltvány formájában. /mti/

bb. 16. kétszáz munkásfiatal német nyelvtanfolyama

vid/e fm hgy

1973. szeptember 12.

komárom megyében négy városban: tatabányán, oroslányon, esztergomban és komáromban 200 fiatal tanul most rövidített tanfolyamokon németül. valamennyien az ndk-ba készülnek. a megyében változatlanul nagy az érdeklődés az ndk-beli munkavállalás iránt. ehhez nagymértékben hozzájárult, hogy a fiatalok általában jól megtalálták számításukat, s az ndk-beli vállalatok is elégedettek munkájukkal.

különösen sokan készülnek most is - a szerződők mintegy fele - a drezdai transzformátor- és röntgengyárba. ezzel a vállalattal ugyanis a komárom megyei tanács olyan kapcsolatot alakított ki, amely már barátsággá fejlődik. az ndk-beli gyárban megünnepelték például Magyarország felszabadulásának évfordulóját. a tanácscsal csereüldötést szerveznek dolgozóik részére. a magyarországról munkára érkező fiatalok pedig az első hat hetet kizárólag a kötelező nyelvtanulással töltik. így aztán szabadidejükben jobban be tudnak kapcsolódni a gyár kulturális és sportéletébe. a drezdaiak gondoskodnak politikai továbbképzésükről is. /mti/

8.09/e

- 11 -

952g

bb. 17. „európai iskola,, - folytatódik a „xx. század magyar művészete,, című kiállítás-sorozat székesfehérvárott

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

a székesfehérvári istván király múzeum művészettörténelmi folytatják „a xx. század magyar művészete,, című, országsszerte nagy sikert aratott sorozatot. szeptember 16-án a csók istván képtárban „európai iskola,, címmel nyitják meg a tárlatsorozat nyolcadik kiállítását, amely az 1945-48 között működött „európai iskola,, elnevezésű csoport tevékenységét mutatja be. a csoport alapítói: gegesi kiss pál orvosprofesszor, kállai ernő, mezei árpád és pán imre művészeti írók voltak, tagjai pedig festőművészek és szobrászok. a csoport a magyar művészet hagyományaira támaszkodva az egyetemes törekvésekhez akart kapcsolódni. művészeti tevékenységük mellett kiállításokat szerveztek, kiadványokat publikáltak. kapcsolatot teremtettek a francia kortársakkal, a cseh szürrealistákkal, s még számos európai művészcsoporthal.

a kiállítás több mint kétszáz alkotással szemlélteti az „európai iskola,, művészetét. írásos és foto-dokumentumok jelzik a csoport sokrétű tevékenységét. a tárlatot a magyar tudományos akadémia művészettörténelmi kutatóintézete és a fejér megyei múzeumok közösen rendezik. /mti/

...-

bb. 18. erdőgyűrűben kecskemét

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

megkezdtek kecskemét zöldövezetének kialakítását. a síkvidék nagyvárosát, amelynek határát elszórtan tarkítja fa, öszszességében 1 700 hektárnyi erdő övezi majd. a légszűrő, díszítő faszegélyek telepítési helyét, rendszerét mérnökök tervezték. ennek alapján rendezik a széktői strand, az uszoda környékét, itt jelölték ki a napozó és pihenő parkokat. a város másik részén, az ugynevezett műkert folytatásaként szélvédő erdőt telepítenek, amelyet több mint 40 fafajtaból alakítanak ki.

a közjóléti fásítás mellett intézkedéseket hoztak az ipari levegőszennyezés megszüntetésére. füstszűrő berendezések felszerelésére kötelezik a gyárakat. a lampart zománcipari művek kecskeméti üzeme, amely kormolja, fluorral szennyezi a város levegőjét, egy év türelmi időt kapott a légtisztító berendezés felszerelésére. ellenkező esetben kitelepítik a városba ékelődött, ujonnan rekonstruált kádgyárat. /mti/

...-

8.18/e

- 12 -

9529

bb. 19. tanyai iskolából alkotóház

vid/e fm -cz

1972. szeptember 12.

a már korábban bezárt szeged kettőshatári tanyai általános iskolában a városi tanács alkotóházat rendez be. átalakítása és bebutorozása után a szegedi bartók béla művelődési központ irányítása alá kerül, s programját a képzőművész szövetség szegedi csoportjával közösen dolgozzák ki. az épület kiválóan alkalmas nagyméretű szobrok, festmények készítésére. a leendő alkotóháztól könnyűszerrel megközelíthető a híres fehér-tői madárrezervátum, valamint az állami gazdaság halastavai. helyenkint ez a táj még megőrizte ősi szikespusztai jellegét, eredeti szépségét, s mindez ideális környezetet jelent az alkotó művészeknek. az épület egy tanyabokor szomszédságában van, ezért - a tervek szerint - egy művelődési terem is létrehoznak, ahol ismeretterjesztő előadásokat tarthatnak, filmet vetíthetnek a környékbeli lakoságnak. /mti/

...-

bb. 20. új munkásszálló épült - egyedülálló szűrővizsgálat - példamutató szociális gondoskodás a nitrokémiánál

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

hazánk egyik legnagyobb vegyipari üzeménél, a csaknem hat-ezer főt foglalkoztató fűzfői nitrokémiánál évről-évre mind nagyobb gondot és több pénzt fordítanak a munkások életkörülményeinek javítására. elkészült és szeptember végén már benépesedik a 450 személyes új munkásszálló, amelyben 400 férfi és 50 nő kap helyet. ezzel párhuzamosan a veszprémben lakó dolgozók gyermekeinek elhelyezésére megkezdtek a 112 személyes óvoda és 90 személyes bölcsőde építését. csupán erre a célra 7 millió forintot költenek ebben az évben. már elkészítették annak a garzonháznak a terveit is, amelyet szintén a nitrokémia épített fel veszprémben, főleg az egyedülálló dolgozói részére. a szociális gondoskodás figyelemreméltó példája, hogy a gyár által vásárolt berendezés segítségével megkezdtek a nődolgozók rákszűrését is. a berendezés és annak szerelési költsége több mint 2 millió forintba került. a rendszeres szűrést a veszprém megyei kórház dolgozói vállalták, társadalmi munkában. /mti/

...-

8.25/e

- 13 -

9529

bb. 21. építészeti újdonság : első könnyűszerkezetes rendszerű bölcsőde pécssett

vid/e -cz

1973. szeptember 12.

pécs legfiatalabb lakónegyedében, a megyeri-kertvárosban elkészült az első hazai tervezésű, magyar gyártmányu elemekből összeszerelt, könnyűszerkezetes rendszerű bölcsőde, a nagyon tetszetős, újdonságnak számító építmény műszaki átadása már megvolt, s néhány héten belül birtokba vehetik kis lakói is. a 60 fős bölcsőde szomszédságában befejezéshez közeledik a hasonló módon épített óvoda is, amely 150 kisgyermek második otthona lesz.

pécssett hosszú ideje súlyos gond, hogy a lakásépítés ütemétől elmarad a szociális létesítmények megvalósítása. Kapacitás hiányában a baranya megyei állami építőipari vállalat adós maradt ezzel a nagyon is nélkülözött objektumokkal. ezért kezdeményezte a bév az országos szinten is szorgalmazott korszerű technológia bevezetését a pécsi tervező vállalatnál. a rendszer kialakítása a pécsi tervező vállalat és az országos szakipari vállalat közös alkotó munkája. az ország panelgyártó gépsorán előállított elemek felhasználására dolgozták ki a rendszer tervét. a földszintes épületet 120x300 centiméter méretű, körülbelül 50 kilogramm súlyu panelekből szerelték össze. ezeket az elemeket két ember könnyen a helyére emelheti. külső fala felületkezelt eternit, belül könnyen tisztántartható, mosható falak. hang- és hőszigetelése kitűnő. utóbbiból máris jól vizsgázott. az elmúlt hetek kánikulai melegében is kellemes hűvös volt az épületben.

a rendszer kialakítása másfél évvel ezelőtt kezdődött, a kivitelezés egy esztendőig igényelt. a közben szerzett tapasztalatok birtokában a következő hasonló létesítményeknél a tervezési megbízástól a kész épület átadásáig elegendő egy esztendő, tehát ezzel a technológiával lényegesen gyorsítható az építkezés.

a könnyűszerkezetes programnak a kertvárosi bölcsőde és óvoda az első baranyai létesítménye, de rövidesen újabbak követik. ugyanitt már épül a második bölcsőde, a harmadik bölcsőde és egy 150 fős óvodának pedig a tervein munkálkodnak.

pécs példáját más városok is követik: eddig székesfehérvár, kaposvár, gödöllő és nagyatád tanácsa adott megbízást a pécsi tervező vállalatnak könnyűszerkezetes rendszerű óvodák, bölcsődék terveinek elkészítésére.

a pécsi tervező vállalat könnyűszerkezetes munkacsoportja már foglalkozik a rendszer továbbfejlesztésével, hasonló technológiával többszintes változat megoldásával. /mti/

9.08/e

- 14 -

10⁵³g

bb. 22. dolgozik a „ródligyár”,

vid/e -cz

1972. szeptember 12.

az iskolabutor és sportszergyár 4. sz. jánosházi gyáregységében szerdán megkezdtek a ródligyártást. minden évben ilyenkor látnak hozzá e szezonális termék készítéséhez. az idei télre 21 000-ret küldenek az üzletbe: 5 000 nagyobb méretű, s 16 000 egyszemélyeset.

a szánkó különleges eljárással készül: több fa-alkatrészét meg kell hajlítani. ehhez három órán át különleges kemencében „főzik”, az előre kiszabott fát, majd erős vaspántba szorítva 24 óra alatt veszi fel a kívánt végleges formát. a jánosházi ródlík rövidesen megjelennek az üzletekben. /mti/

bb. 23. kerékpáros halálos balesete

tm/e -cz

1973. szeptember 12.

pest megyében sóskut határában nagy józsef 45 éves villanyszerelő, tárnoki lakos kerékpárjával az utmenti árokba borult és a helyszínen meghalt. /mti/

bb. 24. megkezdődött a rizs aratása szolnok megyében

vid-e -cz

1973. szeptember 12.

aratják az alföldi szik „fehér aranyát”, a rizst szolnok megyében. az ország legnagyobb rizstermelő nagyüzemében, a tiszasülyi állami gazdaságban néhány kisebb táblán kéziaratók kezdték meg a nyáris melegben megérett kalászkok betakarítását. a gazdaság két és félezer holdas rizsvetését egyébként 16 lánctalpas kombájnnal takarítják be, de miután kevés a gép, késik a megrendelt kombájnok szállítása, helyből és nógrád megyéből is szerződtettek aratómunkásokat. a növényzetet egyébként repülőgépek vegyszerezéssel lombtalanítják, így gyorsul az érésidő és könnyebb a termés betakarítása is. a gazdaság a mindössze nyolc aranykoronás sziken 16-17 mázsa holdankénti rekordtermést vár, s együttesen legalább 400 vagon rizst takarítanak be. a fontos étkezési cikk mintegy 30 milliós bevételt és 8-10 milliós tiszta nyereséget biztosít. száz vagon „vizigabonát”, a gazdaság saját hántolójában dolgoznak fel, csomagolnak kereskedelmi értékesítésre.

/folyt.köv./
11.35/e

- 15 -

12⁰⁶g

bb. 24. /megkezdődött a rizs...folyt./e

a nagykunságban is, ahol az ország rizstermésének legalább egynegyede van, csapolják a rizstáblákat, vegyszerezik a növényzetet. várhatóan egy-másfél hét múlva már a tsz-ekben is munkához látnak a kombájnok. karcagon készen áll az ország legnagyobb „rizsszállója”, ahol 1 200 vagon termést fogadnak, tárolnak és készítenek elő fogyasztásra. a 12 szintes hatalmas raktárban teljesen gépesítik a mozgatást, a hántolást és a csomagolást is. felkészültek az esetleges csapadékos időjárásra is. dán rizsszáritó berendezést szereltek fel, amely mostoha időjárási körülmények között is biztosítja a szemek kitűnő minőségét. /mt1/

bb 25. lakásépítésre szövetkeztek - küldöttgyűlést tartott a fogyasztási szövetkezetek bács-kiskun megyei szövetsége

vid-ju -cz

1973. szeptember 12.

szerdán küldöttgyűlést tartott kecskeméten a fogyasztási szövetkezetek bács-kiskun megyei szövetsége. a több mint száz ezer tagot számláló szövetkezetek küldötteit brachna jános, a mezőv elnöke tájékoztatta az első fél év tevékenységeiről. megállapították, hogy javult, kulturáltabb a szövetkezeti kereskedelem, s egyes helyeken városi szintű a választék. az újabb szolgáltatások közül a lakásszövetkezetek fejlődése jelentős. a közösen építkezők előtakarékosági alapot teremtenek, s a megépülő lakásokat sorsolással osztják szét. a tervezett 1941 családi otthonból 801 van építés alatt, s ebből rövidesen 343 kerül átadásra. a lakóházak gyors, garantált kivitelezésére a kiszív és a szövetkezetek megyei szövetsége között együttműködési megállapodás jött létre. e szerint a kisipari termelőszövetkezetek 1700 lakás folyamatos építéséhez biztosítanak kapacitást.

bővül a takarékszövetkezetek hálózata: 86 községben több mint kettőszázhetvenzárban részvényesei a „banknak”, a szövetkezeti pénztételeknek, amelyek milliós pénzkészlettel rendelkeznek, élénk kölcsöngazdálkodást folytatnak. hozzájárulnak a tagok lakásépítéséhez, a háztáji áruterelés fejlesztéséhez. az év eleje óta eddig 163 millió forintot kölcsönöztek ilyen címen.

a tanácskozás résztvevői megállapodtak abban, hogy tovább-
bővítik a lakoságot közvetlenül érintő szolgáltatásokat, s ezzel is növelik a szövetkezetpolitikai munka jelentőségét. /mt1/

11.55/ju

-16 -

12⁴²g

bb 26. képzőművészeti kiállítás kisvárdán

vid-ju -cz

1973. szeptember 12.

a kisvárdai napok keretében makay lászló gimnáziumi tanár, muzeumigazgató szerdán a zeneiskolában ünnepélyesen megnyitotta a huszár istván festőművész alkotásaiból rendezett kiállítást. a tárlaton az ismert művész mintegy harminc művét tekintheti meg tíz napon át a kisvárdai közönség. /mt1/

bb 27. beérett a medoc - megkezdődött a szüret az egeri történelmi borvidéken

vid-ju -cz

1973. szeptember 12.

az ország egyik legjelentősebb minőségi bortermő vidékén, az egeri szőlődombokon szerdán megkezdődött a szüret. a híres vörösborok hazájában már egész nap szedték az érett fürtöket. benépesedtek a szőlőtáblák az egeri „eger csillaga”, termelőszövetkezet, továbbá a szomszédos andráktályai egervölgye és az ostorosi kossuth termelőszövetkezet határában egyaránt. elsőként az egyik legnépszerűbb bort adó szőlőfajta, a medoc került a présekbe, de megkezdték már helyenkint az oportó szedését is.

a szüret megkezdésével párhuzamosan megindult a munka az eger-gyöngyös vidéki pincegazdaság egeri feldolgozó üzemében is. az első napon mintegy 250 mázsa szőlő illatos levét szűrték hordókba.

a szakemberek véleménye szerint az idei szőlőtermés minősége biztató. az első termésből 18-19 cukorfokos mustot szűrték, ez kedvezőbb a tavalyinál. a szingazdagság és a cukorfok kedvező jeleiből arra következtetnek, hogy az idén jóminőségű vörösborokat érlelhetnek majd az egeri pincékben.

a történelmi borvidéken gondosan szervezik a szüretet, az érési foknak megfelelően osztják be szedésre a táblákat, mert hiszen az őszi verőfény naponta akár fél cukorfokkal is javíthatja a minőséget. előreláthatólag a hét folyamán megkezdik a fehér bort adó korai fajták: a rizlingszilváni és a leányka szedését is.

figyelemre méltó, hogy az eger-gyöngyös vidéki pincegazdaság főpincészetében a szüret kezdetére teljes egészében gépesítették a munkát: automatizált gépsorokat alkalmaznak a hagyományos prések helyett. /mt1/

12.05/ju

-17 -

12⁴⁴g

bb. 29. az ország legnagyobb tésztagyárává fejlesztik a gyermelyi üzemet

vid/e -cz

1973. szeptember 12.

két éve működik gyermelyen az a tésztagyár, amely a múlt évi - a tervezettnél is nagyobb - 427 vagonos termelésével nagymértékben hozzájárult a hazai ellátáshoz. az ország egyik legkorszerűbb, teljesen automatizált tésztaüzeme a petőfi termelőszövetkezet központjában áll, és társulással jött létre. jó példája annak, hogy a mezőgazdaság, az ipar és a kereskedelem összefogásával milyen fontos beruházást lehet megvalósítani. a 41 millió forintos költséget a termelőszövetkezet, a fővárosi sütőipari vállalat és a tatabányai generál kiskereskedelmi vállalat fedezte.

már eredetileg úgy építették az üzemet, hogy később egy harmadik gépsor is helyet kaphasson benne. mivel gyártmányai országszerte nagyon kedveltek, a bővítést most megkezdtek. a 17 millió forintos beruházás nagy részét a berendezésekre fordítják. a költségek zömét a tsz vállalja saját fejlesztési alapjából. a generál pedig, amelynek részaránya eddig jóval kisebb volt a sütőiparnál, bankhitelből teremti elő a fedezetet. természetesen a tagok beruházott tőkéjük arányában részesülnek a tiszta haszonból.

a gépeket, akár csak az eddigieket, az olaszországi pavan cégtől vásárolják. a szerződés értelmében novemberre várják a berendezéseket. a tsz építőbrigádja, amely az üzemet is építette, már hozzálátott a raktár és a szociális helyiségek bővítéséhez. az üzem évi 750 vagonos kapacitásával az ország legnagyobb tésztagyára lesz. termelési értéke megközelíti majd a 110 millió forintot. a választékot is bővítik. az eddigi 2-4 tojásos, 15féle mintából készülő hosszú, illetve aprótészta mellett 6 tojásosat is akarnak gyártani, ehhez a kísérleteket már meg is kezdték.

az üzem tojásigényét, amely jelenleg évi 15-16 millió darab, a tsz elégíti ki, saját tojóállományából. a 750 vagonos termeléshez 21-22 millió darab tojásra lesz szükség, és ennek megfelelően megkezdtek a tojófarm bővítését is. hetvenezres tojóállományukat 90 000-100 000 darabosra növelik. a bővülő gyárban a jelenlegi 60-nal szemben mintegy 80 nő dolgozik majd. /mti/

13.25/e

- 18 -

14^{00g}

bb. 28. tanévnyitó a szegedi józsef attila tudományegyetemen

vid/e -cz

1973. szeptember 12.

a szegedi józsef attila tudományegyetem tanévnyitó ünnepségét szerdán tartották meg az egyetem aulájában. dr. fodor géza rektor mondott ünnepi beszédet, köszöntötte az egyetem oktatóit, több mint 2 000 hallgatóját, közöttük azokat, akik most kezdik meg az intézményben tanulmányaikat: az 585 elsőévest. a tanévnyitó alkalmából adták át a gyémánt- és aranydiplomát az egyetem egykor végzett hallgatóinak, akik ezuttal valamennyien jogászok voltak. /mti/

bb. 30. a 339. tanév megnyitása - ünnepi közgyűlés az elte-n

t ró/tm/e zs -cz

1973. szeptember 12.

szerdán tartották az eötvös loránd tudományegyetem 339. tanévének megnyitóját. az ünnepi eseményen megjelent orbán lászló művelődésügyi minisztériumi államtitkár, s ott voltak a társ-egyetemek és intézmények képviselői is.

ádám györgy rektor ünnepi beszédében külön köszöntötte az egyetem ifjú polgárait, az elsőéves hallgatókat, s kérte: minden idejüket és lehetőségüket felhasználva, tudásukat gyarapítva készüljenek fel hivatásukra.

az ünnepi közgyűlésen heten címzetes egyetemi tanári és tizen címzetes egyetemi docensi címet kaptak. az eötvös loránd tudományegyetem most első ízben odaitélt emlékérmét gerecs árpád és sáránci imre professzor kapta.

az egykori hallgatók közül az egyetemi tanács egy volt hallgatónak vas-, tíz volt hallgatónak gyémánt, 24-nek pedig aranydiplomát adományozott. öten kaptak gyémánt oklevelet és ugyancsak öten arany oklevelet. /mti/

kaptak

bb. 31. brjanszkba utazott

k vt/gk/e zs -cz

1973. szeptember 12.

a magyar partizán szövetség küldöttsége, dr. kőrösi andor egykori brjanszki partizán vezetésével. a delegáció részt vesz a brjanszk felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából rendezendő ünnepségeken. /mti/

13.30/e

- 19 -

14^{00g}

bb. 32. időjárásjelentés

-cz/e

1973. szeptember 12.

a meteorológiai intézet jelenti szeptember 12-én, szerdán 13.00 órakor:

a hűvös idő tovább tart

a hideg, száraz, sarkvidéki eredetű levegő nyugat- és közép-európa fölött átmenetileg nyugalomba jutott. ennek következtében az említett területeken az erős északi, északnyugati szél lassan mérséklődött és száraz, napos időjárás alakult ki. a maximum-hőmérséklet kedden a kárpát-medencében és környékén 2-5 fokkal alacsonyabb volt, mint a legutóbbi tíz év átlaga. a balti-tenger térsége fölött kialakult alacsony nyomású légköri képződemény a skandináv-félszigeten, valamint a német-lengyel síkságon változékony, helyenként esős időjárást okoz. a következő 36 óra folyamán a kárpát-medencében az évszakhoz képest kissé hűvös marad az idő.

hazánkban kedden száraz, napos, szeles idő volt. főként a balaton környékén az északi szél időnként elérte a viharos erősséget. napközben 9-12 órán át sütött a nap. a hőmérséklet napközben általában 19-23 fokig emelkedett. ma hajnalra 4-10 fokig hűlt le a levegő. délelőtti időnként kissé megnövekedett a felhőzet és a száraz, napos idő tovább tartott. a hőmérséklet 11 órára 16-19 fokig emelkedett.

budapesten kedden a hőmérséklet napi középértéke 16,9 fok, volt, 0.9 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 19 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 milliméter, gyengén süllyedő irányzatú. a balaton vizének hőmérséklete síófoknál 11 órakor 20 fok volt.

várható időjárás csütörtök estig:

változóan felhős idő, szerdán eső nélkül, csütörtökön az ország északi felében néhány helyen kisebb esővel. mérsékelt, változó irányú, majd megélénkülő és délnyugatra, nyugatra forduló szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 5-10, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 18-23 fok között.

a duna vízállása budapestnél 122 centiméter. /mti/

...-

13.33/e

- 20 -

14^{00g}

bb. 33. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 óráig

-cz/e

1973. szeptember 12.

1. nemzetiségi szövetségek
2. néptáncosok fesztiválja
3. exportnövelés
4. mi hoztuk az időt
5. egészségügyi miniszteri utasítás
6. nőtórius tolvaj
7. a kertészet növelése putnokon
8. új köztéri szobrok bács megyében
9. a tatai nagy tó
10. ruzicskay györgy festménye
11. tv-dokumentumfilm
12. másodvirágzás
13. 7. ker vb ülés
14. autóklub zalaegerszegen
15. termőre fordult
16. kétszáz munkásfiatal
17. a xx. század művészete
18. erdőgyűrűben kecskemét
19. tanyai iskolából alkotóház
20. szűrővizsgálat
21. építészeti újdonság
22. „ródligyár,,
23. kerékpáros halálos balesete
24. aratják a rizst
25. fogyasztási szövetkezetek küldöttgyűlése
26. kiállítás nyiregyházán
27. beérett a medoc
28. tanévnyitó a szegedi egyetemen
29. téstagyár
30. tanévnyitó az elte-n
31. brjanszkba utazott
32. időjárásjelentés
33. hírjegyzék

/mti/

...-

13.38/e

- 21 -

14^{37g}

bb. 34. tanévnyitó a pécsi jogtudományi és közgazdaságtudományi egyetemen

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

pécs két egyeteme - a jogtudományi és a közgazdaságtudományi egyetem - szerdán nyitotta meg az új tanévet. a tudományegyetem aulájában tartott ünnepélyen dr. szotáczi Mihály dékán köszöntötte a mintegy 450 jogászhallgatót, köztük a 116 elsőévest, akik ez alkalommal tettek esküt. kiváló tanulmányi eredményeinek elismeréseképpen dr. földesi Ilona tavalay végzett hallgató, a pécsi járásbírósg fogalmazója felsőoktatási tanulmányi érdemrendet kapott.

ugyancsak a tudományegyetem aulájában nyitotta meg a tanévet a Marx Károly közgazdaságtudományi egyetem pécsi tagozata. ez alkalommal mutatkozott be a tagozat ötven oktatójának és több mint 400 hallgatójának az egyetem új rektora, dr. Berend Iván professzor. dr. Hoó István egyetemi tanár, tagozatvezető bejelentette: az idei tanévben végeznek először közgazdászok pécsen, mégpedig vállalati marketing és vállalati tervező-elemző szakon. többmillió forintos költséggel jelentősen bővítették és korszerűsítették az egyetem épületét, s százal több diákot képes fogadni a kollégium is. a közgazdaságtudományi egyetem pécsi tagozatán 140 első éves hallgató kezdte meg a tanulmányait és ők most tettek esküt. /mti/

bb. 35. kiállítás Komárom történetéről

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

érdekes kiállítás-sorozat első részét nyitották meg szerdán Komáromban. több évszázadra visszamenően bemutatják az ősi város történetét. eredeti dokumentumokat és másolatokat, múzeumok és magángyűjtők tulajdonában lévő tárgyakat, leleteket állítanak ki a város központjában, a szabadtéren elhelyezett vitrinekben.

elsőként török-kori tárgyakat, valamint az 1848-49-es forradalom és szabadságharc helyi emlékeit állították ki. /mti/

13.45/e

-22-

1437g

bb. 37. vonzóbbak a nők által vezetett ifjúsági klubok - 176 fiatal házaspár jutott otthonhoz Baranyában - a Kisz nőpolitikai munkájáról tanácskoztak pécsen

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

a Kisz központi bizottsága 1970. júliusában határozatot hozott az ifjúság körében folyó nőpolitikai munka fejlesztésére, a lányok és a fiatalasszonyok helyzetének további javítására, érdekeik fokozott védelmére. a határozat nyomán tervszerűbbé és tudatosabbá vált a fiatal nőkkel való törődés Baranyában -, állapította meg a pécsen tartott szerdai ülésén a Kisz megyei végrehajtó bizottsága. a Baranyai városokban és falvakban 50 000 15-29 év közötti nő él, számuk nagyjából megegyezik a hasonló korú férfiakéval. az utóbbi években kétszer annyi lány és fiatalasszony lépett a Kisz-be, mint férfi, s ma már 46 százalékos az arányuk az alapszervezetekben. a nők szívesen dolgoznak az ifjúsági szövetségben, mind többen vállalnak vezető tisztséget és bizonyítják, hogy alkalmasak is a vezetésre. a gyarapodó számú ifjúsági klubok több mint felének például nő a vezetője és a tartalmas, színes programjuk bizonyítja szervezői, irányítói rátermettségüket. s az a tapasztalat, hogy általában érdekesebbek, vonzóbbak is a nők által vezetett klubok.

a Baranyai lányok és fiatalasszonyok helyzetének megjavítása különösen két vonatkozásban sürgető: új munkahelyek és új otthonok teremtésében. a megye bányász- és nehézipari jellegéből következően kevés a nő számára alkalmas munkahely. jelenleg nyolc és félezer nem tanuló, eltartott nő él Baranyában. foglalkoztatásuk megkönnyítésére például a Komlói Carbon vállalatnál - a Kisz kezdeményezésére - „kismama szalagot”, szerveztek a fiatal anyák számára, a szakképzetlen lányokat és fiatalasszonyokat pedig bevonták a szakmáltató tanfolyamokba. elsősorban a fiatalasszonyok, fiatal anyák javát szolgálja a Kisz lakásépítési akciója és a gyermekintézményeknek kiszesekek által történő patronálása is. a megyében öt ifjúsági lakásszövetkezet működik és ezek eddig 176 fiatal házaspárt juttattak otthonhoz. a Mohácsi járásban „fiatalok az óvodákért!”, jelszóval akciót indított a Kisz az óvodák felszerelésének fejlesztésére. /mti/

14.05/e

-23-

1437g

bb. 36. szlovák folyóirat-kiállítás nyílik

k szö/tr/e -cz

1973. szeptember 12.

szeptember 18-án szlovák folyóirat-kiállítás nyílik budapestben a Liszt ferenc téri könyvklubban a magyar kultúra és a slovart külkereskedelmi vállalatok közös rendezésében. a tárlaton 322 különböző folyóiratot láthat a magyar közönség. a budapesti kiállítás viszonzásaként november közepén magyar folyóiratokat mutatnak be pozsonyban. /mti/

...-

bb. 38. számítástechnika a vízgazdálkodásban - vízügyi ifjúsági műszaki napok szolnokon

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

a korszerű mezőgazdasági vízgazdálkodásról tanácskoznak a szerdán szolnokon megkezdődött kelet-magyarországi vízügyi ifjúsági műszaki napokon. a vízügyi igazgatóságok, vállalatok ifjú mérnökei, technikusai a háromnapos találkozó első napján a bodrogzug öntözési hasznosításának lehetőségeivel, a nagymarosi vízlépcső és vízgazdálkodás területfejlesztési kapcsolataival foglalkoztak. kiemelten tárgyaltak a modern tudomány, a számítástechnika gyakorlati alkalmazásáról a belvizrendezés területén. napirenden szerepelt a tiszavölgyi lokalizációs vonalak tervezése, a síkvidéki terület vízrendezésének műszaki problémái. elemezték a vízgazdálkodás és a környezetrendezés kapcsolatát, a műbörtömlős öntözés népgazdasági hasznát és előnyeit.

a hidrológiai társaság és a kelet-magyarországi vízügyi tervező iroda által rendezett találkozó további programjában a kommunális vízgazdálkodás, a vízgazdálkodási technológia feladatainak elemzése, tanulmányut szerepel, s a résztvevők megtekintik a tiszta-2 vízlépcsőt. /mti/

...-

bb. 39. a történet- és néprajzkutatás kölcsönhatása - előadói konferencia miskolcon

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

a tit borsod megyei szervezete néprajzi szakosztályának rendezésében szerdán több mint 60 néprajzyűjtő és helytörténész részvételével előadói konferenciát tartottak miskolcon, a néprajztudomány és a történetkutatás kölcsönhatásáról.

/folyt.köv./

14.10/e

14³⁷g

- 24 -

bb. 39. /a történet-...folyt./e

dr. balassa iván, a tit országos néprajzi választmányának elnöke, a mezőgazdasági muzeum főigazgató helyettese ismertette a honfoglaláskori magyarság anyagi műveltségének legújabb kutatásához a néprajz által nyújtott segítséget. a további előadások a hazai gazdálkodás fejlődésének tendenciáit, valamint a néprajz és a közművelődés kölcsönhatását taglalták. /mti/

...-

bb. 40. 350 000 forint gazdasági bírság jogtalan hasznoszerzésért

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

a gyulai megyei bíróság 350 000 forint gazdasági bírságot szabott ki az orosházi kutfuró és kazánjavító szövetkezet közös vállalatára. az 1970 január óta működő vállalat külön engedéllyel külföldön is vállalt munkát, főként az ndk-ban. a külföldi munka magas jövedelmet hozott, ezért a hazai kutfurások munkaszervezését elhanyagolták. a magyarországi kutfurások veszteségesek voltak. a központi népi ellenőrzési bizottság indítványára a gyulai megyei bíróság egy teljes évet szánt a vizsgálatra, a szakértői vélemények összegezésére.

a szerdai ítélethirdetéskor többek között elhangzott: jogszabályba, hatósági rendelkezésekbe ütköző, a szocialista gazdálkodás elveivel ellentétes módon működött az orosházi kutfuró és kazánjavító szövetkezeti közös vállalat. jogtalan haszonra tett szert azzal, hogy önkényesen számolt, néhol alacsonyabb kategóriájú munkáért a magasabb díjazást vette fel. anyag munkaszervezés miatt sok volt a várakozási idő, rossz volt a gépek kihasználása. saját maga szerződött a tervezővel, így a beruházókat megfosztotta a tervezői művezetés, illetve a rendszeres ellenőrzés lehetőségétől. a kneb képviselői az ítéletben megnyugodtak, a vállalat gondolkodási időt kért, az ítélet tehát nem jogerős. /mti/

...-

14.15/e

- 25 -

14⁴⁵g

48/e

bb. 41. diószüret borsodban

vid/e fm -cz

1973. szeptember 12.

borsod megyében, mindenütt, ahol a szőlő megterem, év-századok óta díszlenek a diófák is. nemcsak a tokajhegyaljai, valamint a dél-borsodi borvidékhez tartozó területeken, hanem a zempléni és az abauji részeken is szinte egyetlen falusi portáról sem hiányoznak a diófák, amelyek egyes helyeken több kilométernyi hosszúságban szegélyezik a közutakat is. az utóbbi években többek között a léhi állami gazdaság és számos más létesített nagyüzemi dióskertet.

a diószüret szerdán megkezdődött borsodban. több mint 50 ezer termőfáról szedik le a termést, amely az idén a korábbi évekenél jobb. a tavaszi időjárás kedvezett elsősorban a milotay fajtának, amely bő termést hozott.

a betakarításnál most is a hagyományos módszert alkalmazzák: több méter hosszú póznákkal verik le a termést, vigyázva, hogy a termőágakat ne sértsék. a lehullott gyümölcsöt a fák alatt elterített ponyvákra gyűjtik össze. ha a zöld burok nehezen válik le, néhány napig nylonfólia alatt „füllesztik”, majd pedig fahamuval kevert vízben mossák meg és szellős helyen szárítják. /mti/

bb. 42. lippai jános tudományos ülészek

t jf/pá/e -cz

1973. szeptember 12.

szerdán a kertészeti egyetemen megnyílt a lippai jános tudományos ülészek, amelyen öt ország szakemberei tanácskoznak a kertészet szerepéről az ember és természet környezetének védelmében. a megnyitó ünnepségen ott volt bencsik istván, a hazafias népfront országos tanácsának főtitkára.

a kétnapos tanácskozást dr. gyuró ferenc rektorhelyettes nyitotta meg, majd dr. madas andrás mezőgazdasági- és élelmezésügyi miniszterhelyettes tartott előadást a környezetvédelem jelentőségéről. hangsúlyozta: a bioszféra védelmére átfogó intézkedéseket dolgoznak ki az illetékes tárca és intézmények; ezek megvalósítására a tudományos kutatók egyesítik erőiket, amennyiben például a kertészeti tudományos szakemberek együtt dolgoznak az orvostudományi egyetem és a műszaki egyetem kutatóival.

/folyt.köv./

épra

14.23/e

- 26 -

14.23/e

bb. 42. /lippai jános...folyt./e

a miniszterhelyettes bejelentette, hogy a következő években nagy erőfeszítéseket tesznek a városi zöldövezetek bővítésére, ezen a téren ugyanis eléggé nagy a lemaradás, olyannyira így van ez, hogy még az új lakótelepek erdészeti-kertészeti rendezéséről is gondoskodniok kell. ezután négy előadás hangzott el a kertészeti kutatás környezetvédelemmel kapcsolatos kérdéseiről, majd a tudományos tanácskozás több szekcióban folytatta munkáját.

a tudományos tanácskozás alkalmával dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter átadta a kertészeti egyetem új központi kollégiumát, amely 250 egyetemi hallgató elhelyezését teszi lehetővé. a miniszter elmondotta: a kertészeti ágazat termelése egyre nagyobb szerepet játszik a lakosság ellátásában, ezért a felsőfoku képzés színvonalát is fokozni kell. a kormány határozatára az egyetemen tartósítóiipari kar létesült, ennek elhelyezésére új tanulmányi épületet emelnek majd a következő ötéves tervidőszakban. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb. 1. sz. hírünk /kongresszus előtt a.../ 2. folyt. 1. bekezdésének 3. sorában az újságnév helyesen:

n e u e zeitung

/mti/

bb. 44. timár mátyás az otthon-74 butoripari kiállításon

tm/e -cz

1973. szeptember 12.

dr. timár mátyás, a minisztertanács elnökhelyettese szerdán délelőtt pesti ernő könnyűipari miniszterhelyettes társágában megtekintette az otthon-74 butoripari kiállítást, valamint a ruházatiipari újítások és találmányok kiállítását. a vendégekkel dr. lázár lászló, a bubiv vezérigazgatója és tóth b. zoltán, a könnyűipari minisztérium osztályvezetője ismertette a butoripar új termékeit, valamint a ruhaipari szabadalmak, újítások és kutatási tapasztalatok legfrissebb eredményeit. /mti/

14.48/e

- 27 -

t

bb. 43. keserü jánosné hazaérkezett - a könnyüipari miniszter nyilatkozata külföldi utjáról

t ol/gk/e -cz

1973. szeptember 12.

keserü jánosné könnyüipari miniszter - a kíséretében lévő szakemberekkel - szerdán hazaérkezett külföldi utjáról, amelynek főbb állomásai helsinki és moszkva voltak. a miniszter fogadására a ferihegyi repülőtéren megjelent paul-georg jyrka:nkallio, a finn köztársaság budapesti nagykövete is.

hazánk könnyüipari minisztere a finn fővárosban országaink könnyüiparának kapcsolatairól tárgyalt a finn iparügyi és külkereskedelmi miniszterrel és fogadta őt a finn köztársaság külügyminisztere is.

magyar

keserü jánosné érkezésekor a következő nyilatkozatot adta az mti munkatársának:

- a tapasztalatokban, élményekben gazdag nyolc nap alatt finnországban hét nagyvállalat számos gyárát látogattuk meg. tanulmányoztuk a cipő-, butoripart, a rendkívül korszerű fa- és papiripari gépeket, berendezéseket és a könnyüipar más ágát is. a finn kereskedelmi kamara magyar tagozatának ülésén számos szakember előtt volt alkalmam ismertetni könnyüiparunk fejlődését, távolabbi terveinket és a finn-magyar kapcsolatokat továbbfejlesztése terén kínálkozó lehetőségeket. hallgatóságom a legnagyobb érdeklődéssel a különböző nyugati országok vállalataival fennálló közös kooperációkról említett példákat kísérte. szóvá is tettem, hogy noha finnországhoz régi baráti szálak fűznek bennünket, magas szintűek kulturális kapcsolataink is, az ipari együttműködésnek ezen a területén még kiaknázatlanok a lehetőségeink. ezután a magyar nagykövet fogadásán módom volt sok ipari szakemberrel beszélni, akik megígérték, hogy a közeli jövőben hazánkba látogatnak és így közösen kutathatjuk fel az együttműködésnek ezeket az újabb utjait is. a gyárlátogatások alkalmával többhelyütt magam is láttam olyan kínálkozó lehetőségeket, amelyek jól szolgálnák különféle kooperációk megalapozását.

- volt alkalmam arra is, hogy az érintett körökben szóvá tegyem: a magyar áruk exportjának vámfeltételei és általában a bevitt áruk mennyiségének /az ugynevezett kontingensek/ mértéke finnországban kedvezőtlenebbek, mint a többi efa-országban. úgy vélem azonban, hogy a finn-magyar külkereskedelmi szervek között az elmúlt hetekben megkezdett konzultáció ezen a területen is megteremti az előbbrelépés lehetőségeit.

/folyt.köv./
15.00/e

- 28 -

bb. 43. /keserü jánosné...folyt./e

- remélem, hogy utunk eredményei már a közeli jövőben realizálhatók lesznek, s a magyar és finn vállalatok között kialakul egy termékenyebb, egymás lehetőségeit jobban feltáró kapcsolat. egyébként, mint köztudott, a magyar és finn könnyüipar árucseréje igen intenzív. s ez főként az importra vonatkozik, mert a finnországból származó import 60-70 százalékát a hazai könnyüipari vállalatok használják fel. finn gépek működnek a lábatlani, a csepeli papírgyárban és dolgoznak majd a most épülő dunaujvárosi hullámvertikumban is. a papiripari beruházásokhoz 6 millió dollár értékű finn berendezést vásárolunk a közeljövőben, de dolgoznak finn gépek a könnyüipar más ágában, így például fa- és fafeldolgozó iparunkban is. rendszeresen vásárolunk - egyebek mellett - finnországból papírt és cellulózt.

- moszkvában ^{N.V.} tyimofejev erdőgazdasági miniszter vendégeként tekintettem meg a rendkívül érdekes nemzetközi fa-, erdő- és butoripari gépkiallitást. küldöttségünket elsősorban a butoripari részleg vonzotta; sok olyan korszerű gépsort láthattunk, amelynek gyártását most kezdte meg a szovjet ipar és amelyeket mi eddig nyugati relációból kényszerültünk vásárolni. reményünk van arra, hogy ezután az ilyen és hasonló berendezéseket szovjet partnereinktől szerezhetjük be -, fejezte be nyilatkozatát keserü jánosné könnyüipari miniszter. /mti/

...-

bb.54. az országos béketanács elnökségének állásfoglalása a chilei katonai puccsal kapcsolatban

1/tf/gk/a/-cz

1973. szeptember 12.

abban a latin-amerikában, amelyből minden percben négyezer dollár áramlik az imperializmus vezető államába, az egyesült államokba - és minden ezer dollárra egy éhenhalt vagy alultápláltság következtében meghalt ember jut - újból a nyílt erőszakhoz, a gyilkosságokhoz, bombázásokhoz, szervezett fegyveres támadáshoz folyamodott az imperializmus, a nemzetközi reakció támadásait a haladás ellen, egy utjára lett nép ellen hónapok óta módszeresen készítette elő. mint az imperializmus történetében annyiszor, szövetségesük volt ebben a támadásban az imperialisták által teremtett nélkülözés, a megfélemlítés, a dezorganizálás, a rendbontás, amely eszközökhöz végül csatlakozott a végső: a légitűz, a tűzérési tűz, a gépfegyver. a haladás ellen együtt kelt harcba az amerikai imperializmus és a chilei reakció.

allende és szövetségesei megkísérelték békés uton megvalósítani egy egész nép álmát: az éhségtől, munkanélküliségtől, nyomortól, félelemtől mentes szabad életét, ténylegesen független országot. a világ lélegzetvisszafojtva figyelte: sikerül-e megvalósítani egy igazságos rendet, arra a többségre támaszkodva, amely allendének erkölcsi megbízatásul adta e program, a nemzeti és demokratikus átalakulás keresztülvitelét. a feltételek adva voltak arra, hogy a chilei nép ezt a maga erejéből megvalósítsa, s ha kívánja, tovább haladjon a szocialista átmenet előfeltételeinek megvalósítása felé. megvolt hozzá a szándék, a készség, és segítette őket a világ haladó erőinek rokonszenve, szolidaritása és támogatása.

/folyt.köv./
15.05/a

- 29 -

bb.54./ az országos béketanács.....folyt./-a

az elmúlt napok és órák chilei eseményei ismét bebizonyították, hogy a világon élet-halál harc folyik a két ellentétes irányzat között - harc, hol a tárgyalás vagy a diplomácia, hol a fegyverek és a nyílt összeütközés eszközeivel. de nem szabad beleringatni magunkat abba a hitbe, hogy az imperialista erő - amely milliókat gyilkolt indokináiban, százazreket öl ma is mozambikban, és más afrikai gyarmatokon, a szüntelen béktelenség légkörét tényésztí a közel-keleten, egész népeket zár koncentrációs táborba dél-afrikában, rhodesiában és más kegyetlenségeket is elkövet - tétlenül türi, hogy elvesztí a réz, a salétrom, országát, egy kontinens csendes-óceáni partjai jó része birtokosát.

az imperializmust sikerült hősi harccal rákényszeríteni a fegyveres harc megszüntetésére indokina egy részén, vietnamban - hangzott az állásfoglalás, majd egyebek között lezögezi: chilében győzni fog allende ügye és a chilei hazafiak ügye, előbb vagy utóbb megállásra fogja kényszeríteni a reakciót.

a magyar békemozgalom a legizőbb gyűlölettel ítéli el azokat, akik a chilei tsivérnépre törtek, meg akarják fordítani a történelem kerekét latin-amerikában. a legélesebben és legszélesebben tiltakozunk az erőszak alkalmazása ellen, amelyet azok ellen fordítottak, akik nem kívánták azt igénybe venni, és az utolsó percig keresték a megbékélés utját azokkal, akik ma merénylők lettek. felhívjuk a magyar dolgozókat - írja az obt elnökségének állásfoglalása -, hogy emeljék fel tiltakozó szavukat chile és minden szabadságáért harcoló nép mellett, és ítéljék el a gyilkos puccsistákat, az ismét erőszakkal támadó nemzetközi reakciót, az imperializmust szolgáló erőket. /mti/

--

bb.53. chilei szolidaritási sajtókonferencia

t/tf/tm/a/bs

1973. szeptember 12.

magyarország népe eddig is szolidáris volt, most is szolidáris és ezután is szolidaritást vállal a chilei néppel, a chilei haladó erővel - ez volt a nyomatékkal hangsúlyozott központi gondolata annak a szolidaritási sajtókonferenciának, amelyet szerdán rendeztek a belgrád rakparton, a hazafias népfőnt országos székházában. hazai és magyarországon dolgozó külföldi újságírók vettek részt az eseményen, amelyen a rendező országos béketanács vezetői közül megjelent két alelnök, darvasi istván és vass istvánné, sebestyén nándorné főtitkár, a hazafias népfőnt országos tanácsa képviselőjében szentistványi gyuláné titkár. a sajtótálalkozón ott volt patricio mendesz, a magyarországon tanuló chilei diákok szövetségének főtitkára, valamint a chilei kommunista ifjusági szövetség titkárságának két tagja, juan contreras és washington leon képviselőtették magukat a magyar társadalmi és tömegszervezetek is.

/folyt.köv./
15.15/a

- 30 -

bb.53./ chilei...folyt./-a

darvasi istván nyitotta meg a sajtókonferenciát, amelynek előzményeiről elmondta, hogy az obt eredetileg olyan tájékoztatónak szervezte, ahol beszámolnak a magyar népnek a chilei népi egység, allende elnök és kormánya harcának, a haladásért vívott küzdelmének támogatására kibontakozott szolidaritási akcióról. a helyzet azonban 24 óra alatt tragikusan megváltozott, így az összejövételnek az adott aktualitást, hogy a társadalmunk minden rétegét képviselő közéleti személyiségek arról szóljanak: mit kell tennünk ezután, hogyan bátorítsuk a chilei népi erőket harcukban a fasiszta ellenforradalom ellen. mert ami chilében most történt - mondta darvasi istván - az a jelekből ítélve nyilvánvalóan szélsőségesen reakciós, fasisztának nevezhető ellenforradalmi puccs.

mindenki számára, aki foglalkozik a politikával és ismeri az osztályharc logikáját - világos: a chilei ellenforradalmi puccsot nem egy nap alatt, hanem hónapok óta szervezték, a legnagyobb gonddal, alapossággal, és ,, szakértelemmel,, készítették elő. aki figyelemmel kísérte a népi erő harcát az elmúlt három esztendőben, azt is tudja, hogy a chilei ellenforradalmi erő külső imperialista támogatás - tehát a cia és más amerikai szervezetek támogatása - nélkül aligha lettek volna képesek,, sikeresen,, szembeállni a népi hatalommal. allende elnök és kormánya hároméves működése alatt mindig tiszteletben tartotta az ország alkotmányát, földet osztott a parasztoknak, a nép kezébe adta az üzemetek, bányákat. az ellenforradalmi erő azonban mindvégig az alkotmány megsértésével akadályozták a kormány munkáját, most pedig lábbal tiporva minden demokratikus szabadságjogot, fittyet hányva a polgári demokráciának még a látszatára is, a legbrutálisabb módon bombákkal, gépfegyverekkel, gyilokkal - léptek fel a törvényes kormány ellen. ezzel a chilei reakció és a mögötte álló amerikai, nemzetközi imperializmus ismét leleplezte magát, bizonyítva, hogy amikor a tőkés profítjáról, zsebéből van szó, amikor a burzsoázia terhesnek érzi a demokráciát, akkor nyíltan is szembefordul vele.

juan contreras annak a meggyőződésének adott kifejezést a sajtókonferencián, hogy nincs könnyű dolguk hazájában az amerikaiakkal, a cia ügynökeivel összefogott fasisztáknak, akik szembe szállnak a chilei forradalmi folyamattal./

/folyt.köv./
15.30/a

- 31 -

bb.53./chilei.....2.folyt./-a

elmondta egyebek között, hogy a chilei forradalmi folyamatnak mély és erős gyökerei vannak. azok a gazdasági intézkedések, amelyeket a népi egység kormánya hozott, nagyon mélyen benatoltak a chilei nép tudatába, öntudatosá tették chilei népét. bizonyosak vagyunk abban, - jelentette ki, hogy a chilei nép válaszol az államcsínyre.

sebestyén nándorné közölte, hogy a chilei támogatására a bvt által korábban meghirdetett - szeptember 4-12. közötti hétre időzített - világszolidaritási akció a megváltozott helyzet miatt nem zárul le, tovább folytatódik. budapestre is megérkezett a bvt irodájától helsinkiből az a felhívás, amely a chilei nép mellett további szervezett szolidaritásra, kezdeményező kiállásra szólítja fel a nemzeti békemozgalmakat. e felhíváshoz csatlakozik az országos béketanács, amelynek ügyvezető elnöksége csütörtökön ülést tart, s a társadalmi és tömegszervezetekkel közösen kidolgozza a chilei szolidaritás további programját.

elmondták véleményüket a hazafias népfront, a nőmozgalom, a kisz és a szakszervezetek képviselői is. állásfoglalásuk röviden abban összegezhető, hogy az imperializmus még a nemzetközi enyhülés légkörében sem riad vissza a haladó erők elleni nyílt fellépéstől, ha érdekei úgy kívánják. /mti/

bb.56. elhunyt dr.beresztóczy miklós

a/zs/bs

1973. szeptember 12.

életének 68. évében váratlanul elhunyt dr. beresztóczy miklós c. prépost, az országgyűlés alelnöke, a hazafias népfront országos tanácsának és az országos béketanács elnökségének tagja, az országos béketanács katolikus bizottságának főtitkára. temetéséről később történik intézkedés.

a magyar népköztársaság országgyűlése,

a hazafias népfront országos tanácsa,

az országos béketanács elnöksége

x x x

/folyt.köv./
15.35/a

- 32 -

bb.56./ elhunyt.....folyt./-a

dr.beresztóczy miklós 1905 május 26-án budapesten született. egyházi tanulmányait a budapesti központi szemináriumban, majd a hittudományi akadémián végezte. 1928-ban szentelték pappá. 1929-től haláláig különböző egyházkormányzati tisztségeket töltött be. 1950-től 1956-ig a katolikus papi békemozgalom elnöke volt, majd az országos béketanács katolikus bizottsága néven újjászerveződött mozgalom főtitkára lett. hosszú évtizedeken át munkálkodott a társadalmi és politikai életben. 1954 óta országgyűlési képviselő, 1961-ben az országgyűlés alelnökévé választották. tagja volt a hazafias népfront országos tanácsának és az országos béketanács elnökségének.

kiemelkedő érdemeket szerzett az állam és a katolikus egyház jóviszonyának megteremtésében és fejlesztésében. nagy része volt a katolikus papi békemozgalom megszervezésében és tevékenységének kibontakoztatásában. állami, társadalmi és egyházi tisztségeiben tevékenységével növelte hazánk nemzetközi tekintélyét.

hazánk és népünk szolgálatában kifejtett munkásságáért államunk számos magas kitüntetésben részesítette. 1951-ben a magyar népköztársasági érdemrend v. fokozata, 1955-ben a munkaérdemrend, 1957-ben a magyar népköztársaság zászlórendje iii. fokozata, 1960-ban a magyar népköztársaság zászlórendje ii. fokozata, 1965-ben a munka érdemrend arany fokozata és 1970-ben a magyar népköztársaság zászlórendje ii. fokozata kitüntetést kapta. /mti/

bb.49. befejeződött a szimferopoliak kecskeméti látogatása

vid/fm/a/-cz

1973. szeptember 12.

nyolcnapos hasznos eszmecsere után kecskeméten befejezte látogatását a szovjet istvérváros, szimferopol küldöttsége, amely ezúttal v.a. akimovnak, az szkp szimferopoli városi bizottsága titkárának vezetésével járt a megyeközpontban. a testvérvárosi delegáció a város és a megye iparának, mezőgazdaságának eredményeivel, terveivel ismerkedett. kecskemét szovjet vendégeit fogadta dr.horváth istván, a bécs kiskun megyei pártbizottság első titkára is. /mti/

15.40/a

- 33 -

bb.45. szovjet berendezéssel tökéletesítik az új ajkai timföldgyár technológiáját

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

a már üzemelő új ajkai timföldgyárban a próbalüzemelés és a termelés során egyaránt sok gondot okoz, hogy a kalcináló kemencében gyakran hullik a kővakolat. ezek a lehulló darabok veszélyeztetik a technológia folyamatosságát, könnyen eltömődést okozhatnak. ezért a gyár most a leningrádi vami alumínium tervező intézettől vásárol kőcsapdát, amelyet még ebben az esztendőben beépítenek a kalcináló kemencébe./mti/

bb.46. százezerrel több zsigulihoz gyártanak alkatrészt - 50 milliós beruházás a bővítéshez

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

a veszprémi bakony művek - a legutóbbi szovjet-magyar tárgyalások alapján - jövőre már az ideinél 100 ezerrel több zsigulihoz gyárt alkatrészeket. az idén egyébként 300 ezer garnitúrát állítanak elő. a jövő évi többtermeléshez 50 millió forint értékben vásárolnak új gépeket, berendezéseket, amelyek a mennyiség növelése mellett a műszaki színvonal emelkedését is szolgálják./mti/

..-

bb.47. élénk idegenforgalom sáripusztán

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

népszerű kirándulóhely lett a sportlótényésztéséről híres fejér megyei sáripusztá: az idén hatvanöt turistacsoport - köztük újzélandiak, mexikóiak, japánok - keresték fel a híres pusztát. a vendégek megtekintették a gazdaság lőtényésztét, megnézték az elsőéves csikók karámba szoktatását, a kétéves ménescsikók meghajtását, majd hintókon, négyesfogatokon sétakocsikázásra indultak.

az idegenforgalmi főidény elmúltával sem csökkent sáripusztá népszerűsége: szerdán újabb két turistacsoport látogatott el a híres lovas-gazdaságba./mti/

..-

15.50/ok

- 34 -

16.20

L

bb.48. sajtótájékoztató a hajdu-bihar megyében sorra kerülő csehszlovák kulturális hétről

t nm/gg/ok -cz

1973. szeptember 12.

a hagyományokhoz híven a budapesti csehszlovák kultúra rendezésében együttműködve a hazafias néppfront-bizottsággal, ismét sor kerül a csehszlovák kultúra hetének megrendezésére, ezúttal hajdu-bihar megyében. mint a szerdai sajtótájékoztatón oldrich tesarik, a csehszlovák kultúra igazgatója elmondta az érdeklődőknek - a hajdu-bihar megyei párt- és társadalmi szervezetei vezetőinek jelenlétében - szeptember 17-23-a között kiállításokkal, előadásokkal, filmvetítésekkel kívánják megismertetni a szomszédos szocialista ország mindennapi életét, tudományos-kulturális eredményeit. a debrecenben, hajdu-szoboszlón, tiszacsegén, berettyóújfaluban, kabán és tégláson a hajdusági iparművekben sorra kerülő rendezvény-sorozat az érdeklődők többek között megismerkedhetnek csehszlovákia idegenforgalmi pevezetességeivel, a februári győzelem, című dokumentum kiállításával, csehszlovák művészek hangversenyét hallhatják stb.

a csehszlovák kultúra hetének megyei megnyitójára hajdu-szoboszlón a városi művelődési házban kerül sor frantisek dvorsky csehszlovákia magyarországi nagyköveteinek jelenlétében. debrecenben többek között a varsói szerződésben részt vevő két szocialista állam szerepéről hangzik el előadás s ugyancsak itt avatják „a szlovák nemzeti felkelés képeiben”, című budapesti is nagy sikert aratott tárlatot, amelynek anyagát elena lazínovska, a szlovák képzőművészeti szövetség tagjának alkotásából válogatták.

a csehszlovák kultúra hete alkalmával filmbemutatókat is rendeznek, amelyek programján többek között az egy szösz szerelme, a szeszélyes nyár, az oázis című produkciók szerepelnek./mti/

..-

bb.51. magyar külkereskedelmi delegáció utazott az izmiri nemzetközi vásárra

k/sz/gk/ok -cz

1973. szeptember 12.

dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével szerdán delegáció utazott törökországba az izmiri nemzetközi vásárra.

/folyt.köv./

- 35 -

15.55/ok

16.20

bb.51./magyar külkereskedelmi ... 1. folyt./ok

a vásáron 14 hazai külkereskedelmi és önálló exportjoggal rendelkező vállalat állít ki - elsősorban a török partnereket érdeklő - műszaki és gépipari termékeket. a látogatás egyáltalán lehetőséget biztosít arra, hogy külkereskedelmünk képviselői eszmecsere folytassanak a török partnerekkel a magyar-török gazdasági, illetve kereskedelmi kapcsolatok időszerű kérdéseiről./mti/

...-

bb.50. országjáró tanulmányuton a nemzetközi erdészeti tudományos tanácskozás résztvevői

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

mint ismeretes az erdészeti kutató intézetek nemzetközi szövetségének erdőművelési és környezetvédelmi tagozata hazánkban tanácskozik. a tudományos értekezés után a résztvevők szerdán két csoportban a dunántúli és az alföldi erdőgazdálkodással, környezetvédelemmel ismerkedtek. a duna-tisza közére érkezők a homok erdősítését, a gyorsan növekvő fafajták meghonosítását tanulmányozták. felkeresték a természetvédelemben részesülő helyeket, többek között az Európában egyedülálló bugaci ősbőrökást. újdonságként hatott az erdők védelmét szolgáló rovarprognózis bemutatása. erre a célra az ország 24 erdészeti fénycsapdjában 12 éve gyűjtik az „adatokat”,.

a kétnapos alföldi körut a gemenci állami erdő- és vadgazdaságban fejeződik be. itt a közjóléti erdők szerepéről, a dunai erdőségek vadgazdálkodásáról tájékoznak a külföldi szakemberek./mti/

...-

bb.52. bács-kiskun megye tanácsa jóváhagyta távlati oktatásfejlesztési programját

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

a közoktatásfejlesztéssel kapcsolatos központi és megyei párthatározatok alapján elkészült bács-kiskun megye iskola- és óvodafejlesztési programja, amely rövid-, közép- és hosszútávú tervekre bontva 1985-ig meghatározza a tennivalókat. a csaknem egyéves előkészítő munkával készült dokumentumot szerdai ülésén megvitatta és jóváhagyta bács-kiskun megye tanácsa./folyt.köv./

- 36 -

16.10/ok

16.10

bb.52./bács-kiskun ... 1. folyt./ok

megvalósulásával 1985-re, a hatodik ötéves terv végére megszűnnek az oktatásügyi gondok, ellentmondások az e téren is sajátos helyzetű alföldi megyében. megszűnik a jelenleg 400 általános iskolában folyó „elaprózott”, alsófokú oktatási rendszer, a legnagyobb tanyás megye külterületi iskoláinak sok oktatási-nevelési problémája, s általában az alsófokú iskolai el-látottság minden hiányossága. a megye népességének iskolázottsága eléri majd az országos átlagszintet.

bács-kiskunban - fontossági sorrendben - az alsófokú oktatás, a szakmunkásképzés és a középiskolás személyi-tárgyai feltételein kell alapvetően javítani.

a legsürgősebb feladatok egyike annak elérése, hogy legalább 5 éves korban minden kisgyerek óvodába vagy iskolaelőkészítő foglalkozásokra járjon. ahhoz, hogy minden jogos óvodai felvételi igényt kielégítsenek, mintegy 6 600 új helyet kell létesíteni a gyermekintézményekben. ez gyorsabban elérhető, - hangsúlyozza a dokumentum - ha a tanácsok továbbra is fokozott segítséget kapnak az üzemektől, vállalatoktól, intézményektől. ezt bizonyítja, hogy megyeszerte megindított „kooperációs”, óvodaépítéssel a negyedik ötéves tervre előirányzott 1400 új óvodai hely létesítését már túlteljesítették, s remény van arra, hogy 1975-re összesen több mint 3200-zal növekszik majd a gyermekintézmények befogadóképessége. az óvónőhiány pótlását segíti elő a kecskeméti felsőfokú óvónőképző intézet 1975-re felépülő új 300 személyes kollégiuma. az intézet a jelenlegi 220-ról 440-re tudja majd növelni nappali tagozatos hallgatóinak létszámát.

az általános iskolák körzetesítésének teljes befejezését, a tanyai iskolák felsőtagozatainak megszüntetését, vagyis a szakrendszerű oktatás teljes megvalósítását 1980-ra tűzi ki célul a program. ehhez 2100 „tanyai”, diákotthoni helyet és sok új tantermet kell létesíteni. a megye villamosított 150 tanyai kisiskolájának alstógazdataiban azonban még a jövő évtizedben is mintegy 4500 kisdíák tanul majd. ezekben az iskolákban az unesco által is támogatott program keretében már 1975-ig folyamatosan bevezetik az audio-vizuális oktatási rendszert. a képesítés nélküli tanítók alkalmazásának megszüntetését 1980-ra tervezik, feltételezve a bajai tanítóképző intézet hallgatói létszámának további növelését./folyt.köv./

- 37 -

16.15/ok

16.15

bb.52./bács-kiskun ... 2. folyt./ok

a fejlesztési program részletesen meghatározza a középiskolák, a szakmunkásképzők fejlesztését, a fizikai dolgozók gyermekeinek középiskolai és egyetemi előkészítéséhez nyújtandó támogatásokat. a szakmunkásképzés már ebben a tervidőszakban jelentősen tovább javul: 1975-re újabb 29 tantermet, 300 diákotthoni helyet, 300 fős tanműhelyet és tornatermeket adnak át a tanuló ifjúságoknak. az építőipari szakmunkásképzés fejlesztésére a következő öt éves tervben tanudvarokat is létesítenek majd a megye négy városában. a zenei nevelés további korszerűsítésére kecskeméti zeneművészeti szakközépiskolát építenek.
/mti/

bb.55. a vállalati rend és a fegyelmezett munka elengedhetetlen a minőség javításához - befejeződött a „szervezettség-minőség”, című műszaki konferencia siklóson

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

a siklósi várban szerdán befejeződött a „szervezettség-minőség”, című három napos tanácskozás, amelyen a kgm-hez tartozó vállalatok mintegy hetven képviselője, elsősorban a vezetői vettek részt.

a konferencián tíz előadás hangzott el, vitákat folytattak és teszt-lapokat töltöttek ki. feltárták és értékelték azokat a tényezőket, amelyek a minőség biztosítását, illetve a minőségfejlesztést befolyásolják. elemezték a műszaki ellenőrzés szervezett működését és ebből levonták a következtetéseket. az öt kérdést tartalmazó teszt-lapokra adott válaszokból kitért, hogy a minőségfejlesztés és minőség biztosítás a vállalat komplex feladata kell legyen, amelynek elvégzésében a vállalat minden egyes szervének közre kell működnie. úgy értékelték: a vonatkozó párt- és kormányhatározat megjelenése óta a termékek minősége, a minőségfejlesztéssel kapcsolatos általános tevékenység, a vezetés törődése a minőséggel és a munka minősége közepesen fejlődött, a műszaki ellenőrzés hatékonysága és korszerű ellenőrzési eszközök alkalmazása pedig általában változatlan maradt. változást mutat viszont, hogy a vállalatok mindegyike, szervezettségét - a termék minősége és versenyképessége szempontjából - igyekszik újabban kialakítani. egyértelműen megállapították: a vállalati rend és fegyelmezett munka elengedhetetlen a minőség javításához. a fegyelmezett munka azonban szintén szervezettséget kíván.

/folyt.köv./

- 38 -

16.25/ok

1400

bb.55./ a vállalati rend 1. folyt./ok

a műszaki konferenci résztvevőinek véleménye szerint három éven belül átlagosan 25 százalékkal lehet magasabb a termékminőség szintje. ha figyelembe vesszük, hogy termékeinknek és technológiáinknak mindössze husz százaléka üti meg a világ-színvonalat, egyharmada jóindulattal mondható közepesnek és közel negyven százaléka jóval alatta van az általános szintnek - akkor bőven van tennivaló a szervezettség-minőség javítása terén.

a háromnapos országos műszaki konferencia tapasztalatait a rendező gépipari tudományos egyesület feldolgozza és ajánlás formájában a felsőbb szervek, valamint a továbbképző intézetek rendelkezésére bocsátja./mti/

bb.57. külföldi vendégek látogatása a divsz székházában

gg/zs/ok -cz

1973. szeptember 12.

szerdán a.b.s. janneh népjóléti és ifjúsági miniszter vezetésével sierra leonei küldöttség tett látogatást a divsz budapesti székházában. a miniszter tájékoztatta a divsz vezetőit az ország ifjúsági mozgalmának fejlődéséről és biztosította a világszövetséget akcióinak felkarolásáról.

szerdán a divsz irodájának tagjai baráti eszmecsere-t folytatott ahmed jobra-nal, a béke-világtanács tagjával és az észak-jemeni köztársaság béketanácsának titkárával./mti/

bb.58. tíz új víztorony a fővárosnak - elkészült budapesti vízellátásának távlati fejlesztési terve

t kg/gk/ok -cz

1973. szeptember 1.

budapesti napi vízfelhasználása nyáron megközelíti az egymillió köbmétert, s az igények várhatóan tovább növekednek. éppen ezért a fővárosi vízművek szakemberei kidolgozták a vízellátás távlati fejlesztési tervét, erről tartott beszámolót szerdán hajdu györgy, a vízművek igazgatója az építőipari tudományos egyesületben.

/folyt.köv./

- 39 -

16.40/ok

1400

bb.58./ tiz új viztorony ... 1. folyt./ok

a fővárosnak, mint ismeretes, több mint 800 kut szolgáltatja a vizet, a kutak többsége a szentendrei és a csepel-szigeten, illetve a városban a duna közelében működik. a biztonságos vízellátás érdekében a tároló kapacitás további bővítése a feladat, ezért még az idén megkezdik az építést a gellér-hegyen két, egyenként 40 000 köbméteres tárolómedencének. számítások szerint 1990-ig még 300 000 lakótelepi otthon épül budapesten, ellátásukra a lakótelepeken tíz új viztorony építését is tervbe vették, annál is inkább, mert a korszerű háztartásoknak tovább nő a vízigénye. csak egy zuhanyozásnál például 100, egy fürdésnél a kádban pedig 250 liter víz használódik el. a nyári melegben az egy lakosra jutó napi vízfogyasztás már most meghaladja a 450 litert.

nemcsak a tárolókapacitást, de a kutak számát is növeli a vízművek. tahiótfalu határában idén adtak át egy napi 70 000 köbméter vizet szolgáltató kúttelepet, káposztásme-gyernél pedig korszerű géphez épült, amely a iv-es főnyomó-vezeték idén elkészült szakaszán továbbítja a vizet a városba. a 160 centi átmérőjű nyolc kilométer hosszú feszített beton-cső-vezeték az árpád-hídig építették ki, ha az egész elké-szül a gellérthegyi víztárolóig nyulik majd. az új kutak „csa-tasorba állításának”, eredményeként az elmúlt év csaknem öt-hónapos, az ipari üzemekre kiterjesztett vízkorlátozása az idén január-februárban már alig 30 napra csökkent, s a követ-kező télen már nem kell korlátozással számolni.

egyébként kisoroszinál három kutrendszer épül, s a próbafúrások után kijelölték már egyebek között halász-telek, tőköl és szigetcsép közelében az új kutak helyét, ahol a következő öt éves tervidőszakokban építenek fel tiszta vizet adó kutakat. a cél, hogy a következő tervidőszak végéig mintegy 350 ezer köbméterrel bővüljön a kapacitás, s ekkor 1 millió 300 ezer köbméter vizet használhat fel majd naponta a főváros./mti/

bb.59. interag töltőállomás és gépkocsi - szerviz a barátság utja mentén

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

az interag Rt. - a vas megyei tanács anyagi hozzájárulásával - töltőállomást és gépkocsi szervizt létesít szombat-hely határában. a 87-es főút kőszeg-szombathelyi szakaszán hozzáláttak a mintegy hétmillió forintos beruházás kivitelezéséhez. a töltőállomás négy kutfejjel működik majd. a szerviz-állomást pedig két munkahelyesre tervezik. a parkolóval, szociális létesítményekkel, raktárral együtt a jövő év elejére készül el.
/folyt.köv./

16.45/ok

- 40 -

bb.59./interag ... 1. folyt./ok

az állomás és szerviz a két nagy idegenforgalmu város, szombathely és kőszeg között jól szolgálja majd az autósokat. a nemzetközi tranzit-forgalom is nyer vele, lévén ez az út a „barátság utja”, amely több közép-európai országot köt össze./mti/

bb.60. olajipari munkavédelmi tanácskozás szolnokon

vid/fm/ok -cz

1973. szeptember 12.

az olajbányászat a veszélyes munkaterületek közé tartozik - hangoztatták a szerdán szolnokon megrendezett munkavédelmi tanácskozáson, amely bécs, csongrád, heves, békés, hajdu és szolnok megye szmt-munkavédelmi főfelügyelői bányászati vezetői, szakszervezeti képviselői tárgyalták meg az idő-szerű tennivalókat.

mint megállapították, 1972 első nyolc hónapjában hét halálos, öt csonkulással járó és kétszázötvenhat három napon túl gyógyuló sérülést okozó baleset történt az ország olajipari munkahelyein. a helyzet az idén jelentősen javult, csupán egy halálos baleset fordult elő. és a három napon túl gyógyuló sérülések száma is harminccal csökkent. teendő tehát még bőven van. az olajipari vállalatok munkavédelmi előirása ugyan a szot-szabályzatokra épül, de a munkahe-lyek veszélyes volta miatt némileg eltér attól. igényként jelentkezik, hogy a megyék szakszervezeti szervei, a kerületi bányászati felügyelőség, valamint az alföldi olajipari vállalatok vezetői szorosabb kapcsolatot alakítsanak ki. korsze-rüsíteni kell az operatív munkavédelmi tevékenységet. a munka-védelem ma már ágazati tudomány, ezért az emberek, a munkások egészségének védelmével tudományos alapoossággal kell fog-lalkozni. utaltak arra is, hogy a balesetek kivizsgálása nem mindig körültekintő, a felelőst keresik, de nem szüntetik meg azokat az okokat, amelyek a balesetet előidézték.

az értekezleten munkavédelmi témájú filmeket ve-titettek, amelyek az olajipar veszélyforrásaira hívták fel az érdekeltek figyelmét./mti/

16.55/ok

- 41 -

1710

1710

bb.61. háromszáztizenhárom ágyas pavilonnal bővítik a margit kórházat - tanácsi árellelőrzések - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t/pr/pá/zs/a/hgy

1973. szeptember 12.

szerdai ülésén a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága jóváhagyta a margit kórház, új, 313 ágyas pavilonjának beruházási programját. a iii. kerületi kórház bővítése rendkívül időszerű; óbudai lakásépítkezések a kerület lakosainak számát 75 ezerrel gyarapítják, a távlati tervek szerint a iii. kerületet 1980-ban 160 ezren lakják majd. a kórház emellett hét pilisi község szülészeti-nőgyógyászati betegeit is ellátja. a margit kórház bővítése jelentős előrelépés lesz. az új pavilon gyakorlatilag két épületrészt foglal magába, az ugynevezett hotel szárnyat és a diagnosztikai szárnyat. a hotel-rész hét szintes épület lesz, 307 ágygal. a földszinten lesz egyebek között a központi betegfelvétel, az első emeleten kapnak helyet a gazdasági irodák, a második emeletre kerül a nőgyógyászat, a harmadikra a szülészeti, a negyedikre a belgyógyászat, az ötödikre pedig a sebészet.

a diagnosztikai szárnyban - ezt hat szintesre tervezik - lesznek a központi laboratóriumok, itt alakítják ki a szülészeti műtőt, a szülőszobát, a központi röntgent és a műtöket. a bővítéssel a kórház területe is gyarapszik, több mint egy hektárral. a pavilon teljes beruházási költsége 194 millió forint, ebből a következő esztendőben 20 millió forintot használnak fel. az új egészségügyi létesítmény a tervek szerint 1978-ra készül el, a végrehajtó bizottság azonban kérte az építőket: vizsgálják meg, milyen módon lehetne az építésre szánt négy esztendőt rövidíteni.

foglalkozott a végrehajtó bizottság a tanácsi árellelőrzések tapasztalataival is. az ülésen a kereskedelmi főosztály egyebek között arról számolt be, hogy tapasztalataik szerint a kis-kereskedelmi vállalatok az árak stabilitására törekednek, s mind beszerzési, mind eladási árak kialakításánál következetes árpolitikát folytatnak. a fővárosi cipőbolt vállalatnál végzett vizsgálódások után azonban arra kellett figyelmeztetniük a vállalatot, hogy nyereségüket a forgalom fokozásával és a költségek csökkentésével, ne pedig áremelésekkel növeljék. elégedettek voltak az ellenőrök a vii. kerületi vendéglátóipari vállalatnál tapasztaltakkal, nem tartották viszont megfelelőnek a januári tej-tejtermék árváltozással kapcsolatos központi árutasítás végrehajtását a xiii. kerületi vendéglátóipari vállalatnál. a márciusi és a májusi hatósági érintkezések végrehajtásának ellenőrzése során a ruházati szakmában, három, az iparcikk-kereskedelemben pedig kilenc felelősségrevonásra került sor, zömmel árgráditás miatt. elgondolkasztató a vizsgálati eredmény, hogy 29 szálloda közül mindössze négy felelt meg hiánytalanul minősítésének, osztályba sorolásának.

/folyt.köv./
17.00/a

- 42 -

bb.61./háromszáztizenhárom.....folyt./-a

az esztendő első hat hónapjában a kerületi tanácsok a budapesti üzletekben 10 920 ellenőrzést tartottak. különböző okok miatt 1315 esetben került sor felelősségre vonásra, ezen belül 687-szer kezdeményeztek szabálysértési eljárást, s 628 esetben tettek javaslatot vállalati fegyel mire, figyelmeztetésre.

az ipari szolgáltatásokat illetően megállapították, hogy a jelentős fiókhálózattal rendelkező méretes szabóságok közül csak a szikra ruházati szövetkezet emelte ugynevezett méretes díját. lakossági bejelentések nyomán szálltak ki az ellenőrök a fővárosi javító-szerelő vállalatokhoz, s a lakáskarbantartó tevékenységet vizsgálva a vállalatot többnyire túlszámlázások miatt - elmarasztalták. megsértették az árszabályozó rendelkezéseket a minta női szabó szövetkezetnél - a tanács gazdasági bíróság indítványozásának lehetőségét vizsgálja.

az ingatlankezelési-és építési főigazgatóság megállapításai szerint a kisiparosok árai általában 15-20 százalékkal haladják meg az irányárak szintjét. a kisiparosok árrendszerének alapja ma is a megrendelő és a kivitelező közötti megegyezés: szabadon érvényesül tehát a kereslet-kínálat helyzete, a szakmán belül kialakult verseny. /mti/

--

bb.62. tanévnyitó az állatorvostudományi egyetemen

t/jf/gk/a/hgy

1973. szeptember 12.

az állatorvostudományi egyetem tanévnyitó ünnepségét szerdán tartották meg a nemzeti színházban. az ünnepségen megjelent dr. deák livia, a vii. kerületi pártbizottság első titkára és váncsa jenő mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes. dr. kovács ferenc rektor ünnepi beszédében elmondotta, hogy az egyetem oktató-nevelő, valamint kutató munkája egyre jobban segíti a nagyüzemi állattartás eredményeinek fokozását. eddig baromfi és szarvasmarha szakállatorvosokat is képeztek, idén állathigiéniai és élelmeszerhigiéniai szakállatorvosok oktatását kezdik meg. ezután beiktatták a 92 első éves hallgatót. /mti/

17.05/s

- 43 -

bb.63. sinka istván emléktáblájának avatása vésztőn

vid/fm/a/hgy

1973. szeptember 12.

az újratelepítésének 260. évfordulóját ünneplő vésztőn szerdán ünnepséget rendeztek a falu nagy szülőtte, sinka istván szülőházánál. a haladó szellemű proletárköltő életét és munkásságát, deák ferenc, a békés megyei tanács művelődésügyi osztályvezető-helyettese méltatta. megemlékezett sinka istvánról a sárrét parasztköltője, a füzeggyarmaton élő hegyesi jános is. ezután ünnepélyesen leleplezték sinka istvánnak a szülőházon elhelyezett emléktábláját, majd ünnepi műsor következett. /mti/

--

bb.64. a ruhaipari igazgatók értekezlete

t/ol/gg/a/hgy

1973. szeptember 12.

a ruhaipari igazgatók értekezlete, amelyet földi lászló, a könnyűipari miniszter első helyettese vezetett szerdán véget ért a divattervező vállalat székházában. a kétnapos tanácskozás számbavette az elmúlt félév eredményeit is. a termelési tervet 114,4 százalékkal teljesítették, s a minisztérium felügyelete alá tartozó vállalatoknál az egy főre eső termelékenység 11,4, a létszám 0,7 százalékkal nőtt. az ismert bérintézkedések nyomán a munkások átlagkeresete 11 százalékkal növekedett - 1972 első félévéhez viszonyítva.

az iparban megkezdődött széleskörű munkaszervezés már a kezdeti jelek tanúsága szerint is igen hatékony. különösen figyelemre méltóak a zalaegerszegi ruhagyár komplex-, a férfifehértanúgyár, a vörös október férfiruhagyár, a szegedi ruhagyár több munkafolyamatra kiterjedő rész-szervezésének eredményei. a ruhaiparban ma már új, megváltozott munkaszervezési móddal dolgozik a foglalkoztatottaknak mintegy 10 százaléka.

/folyt.köv./

17.45/a

- 44 -

1800

bb.64./ a ruhaipari.....folyt./-a

noha általában javult a belföldi ellátás, felhívták az igazgatók figyelmét: a gazdaságosabb termelésre törekvés mellett mennyiségileg, választékban egyaránt gondoskodjanak elegendő olyan áruról, amelyek ugyan kevésbé nyereségesek, de amelyeket ezután sem nélkülözhetnek a vásárlók. az árak alakulása mellett szó volt a minőségről is, mert még mindig sok a hibás áru az üzletekben és gyakran hiányzik a termékekről a kezelési, használati utasítás.

általában jónak ítélték a rekonstrukció ütemét és hangsúlyozták: a hátralévő két és fél évben elsősorban olyan beruházások megvalósítására törekednek, amelyek kevés építéssel járnak, gyors gépi és szervezéssel összefüggő beruházások útján rövid idő alatt termelést eredményeznek.

a kereskedelemmel történt egyeztetés alapján a felkészülést a hidegebb évszakra jónak ítélték, a meleg holmik jórésze már az üzletekben van. a nagyarányú exportszállítási kötelezettségek teljesítése mellett az év hátralévő részében már a jövő évi jó hazai ellátás biztosítására fordítják a figyelmet. ennek érdekében szó volt a textilgyárakkal való szorosabb együttműködésről, hogy a szükséges alapanyagok időben rendelkezésre álljanak. a közelmúltban megalakult koordinációs tanács segít abban, hogy jobban összehangolhassák a belföldi ellátást, az ipari tevékenységet és az exportot.

a tanácskozás befejező részében számbavették az ötödik öt-éves tejjv előkészítésével járó feladatokat. még az idén egy sor tanulmány készül, amelyek ezek végrehajtását hivatottak alátámasztani. /mti/

--

bb.65. finn építésügyi delegáció látogatása a szövetségben

t/ol/gg/a/hgy

1973. szeptember 12.

a hazánkban tartózkodó 90 tagu finn építés-és lakásügyi delegáció szerdán ellátogatott a szövetség székházába, ahol dr. kovács sándor elnökhelyettes fogadta a vendégeket. a delegáció tagjait - finnország állami és szövetkezeti lakásépítésének felelős szakemberei - dr. pál józsef, a szövetség lakásszövetkezeti főosztályának vezetője tájékoztatta a magyar lakáspolitikai időszerű kérdéseiről, s ezen belül a szövetkezeti lakásépítés helyzetéről. a finn vendégek nagy érdeklődést tanúsítottak lakásépítési eredményeink, terveink, gondjaink iránt és számos kérdést tettek fel az előadónak./mti/

17.50/a

- 45 -

1810

a szerkesztőségek figyelmébe!

a/hgy

1973. szeptember 12.

mai bb.56./ elhunyt dr.beresztóczy miklós.../ számu anyagunk helyesen a következőképpen kezdődik :

68 éves korában szivroham következtében váratlanul elhunyt....
stb./mti/

--

bb.66. kitüntetés

t/ol/gg/a/hgy

1973- szeptember 12.

az elnöki tanács a munka érdemrend arany fokozatát adományozta 60.születésnapja alkalmából rév istvánnak, a mirköz diesel-és hűtőtechnikai szövetkezet elnökének. a kitüntetést rév lajos, az okisz elnöke adta át szerdán az okisz székházában.
/mti/

--

bb.67. fogadás az esomar kongresszusa alkalmából

i kf/pá/ok hgy

1973. szeptember 12.

a piackutatók európai nemzetközi szövetségének, az esomarnak budapesti kongresszusa alkalmából szerda este kelemen lajos, a fővárosi tanács elnökhelyettese fogadást adott a budapesti történeti muzeum helyiségeiben./mti/

--

- 46 -

18.35/a

18.35/a

bb.68. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 13 órától 18 óráig

ok -cz

1973. szeptember 12.

34. tanévnyitó
35. kiállítás
36. szlovák kiállítás
37. kisz-tanácskozás
38. vízügyi műszaki napok
39. tit-tanácskozás
40. gazdasági bírság
41. diószüret
42. lippai jános ülészak
43. keserű jánosné nyilatkozata
44. timár mátyás a butoripari kiállításon
45. tímföldgyári technológia
46. zsiguli alkatrész
47. idegenforgalom
48. csehszlovák kulturális hét
49. szinferopoliak kecskeméten
50. erdészeti tanácskozás
51. delegáció izmirben
52. bács megyei tanács
53. chilei sajtókonferencia
54. obt állásfoglalás
55. műszaki konferencia
56. elhunyt beresztóczy
57. külföldiek a divsz székházban
58. vizellátás fejlesztési terve
59. interag
60. munkavédelmi tanácskozás
61. fővárosi tanács vb
62. tanévnyitó
63. emléktábla avatás
64. ruhaipari igazgatók értekezlete
65. finn építésügyi delegáció
66. kitüntetés
67. fogadás
68. hírjegyzék

/mti/

--

18.40/ok

- 47 -

18.40/ok

bb.69. időjárásjelentés

mm/a/hgy

1973. szeptember 12.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. szeptember 12-én,
szerdán 19 órakor

a hűvös idő tovább tart

várható időjárás csütörtök estig változóan felhős idő,
az ország északi felében néhány helyen kisebb esővel. mérsékelt,
napközben megélnékülő délnyugati-nyugati szél. várható legma-
gasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 17-22 fok között. /mti/
--

bb.70. szolidaritás chile haladó erőivel

i/tf/mm/zs/a/hgy

1973. szeptember 12.

a magyar nép szolidaritásáról, testvéri együttérzéséről
biztosítja chile haladó erőit. erről tanuskodnak azok a gyűlések,
amelyeken munkások, parasztok, értelmiségiek dolgozó népünk leg-
különbözőbb rétegei foglaltak állást chile haladó erői mellett.
táviratok sokasága juttatta kifejezésre, hogy népünk szolidáris
az ellenforradalmi puccs áldozataival, a chilei néppel.

a csepel vas-és fémművekben több mint 20 ezer dolgozó rész-
vételével tartott munkás-gyűlésen ítélték el a chilei ellenfor-
radalmi katonai lázadást. a gyáróriás munkáskollektívája annak a
meggyőződésének adott hangot, hogy eljön az idő, amikor a katonai
junta vezetői a történelem ítélőszéke előtt felel majd a lázadás
kirobbantásáért. történelmi tapasztalat - hangzik a csepeli munká-
sok állásfoglalása -, hogy a népek haladó mozgalmait hosszabb tá-
von semmilyen belső-vagy külső ellenforradalmi erő nem tudja fel-
tartóztatni; a felemelkedésért vívott harc győzedelmeskedni fog.

a szakszervezetek országos tanácsa három-és félmillió szer-
vezett magyar dolgozó nevében mélyszéges felháborodással ítéli el
az ellenforradalmi katonai puccsot, amely a köztársaság törvényes
kormányát megdöntve - amerikai monopolistáktól támogatott -
reakciós jobboldal erőit akarja uralomra juttatni. messzemenően
szolidárisak vagyunk chilei munkás-testvéreinkkel. együttérzésünk-
ről, támogatásunkról biztosítjuk a chilei dolgozók egységes
központját, amelyhez a magyar szakszervezeteket hosszú évek ó-
ta elvtársi és baráti kapcsolatok fűzik - hangzik a szot távira-
ta.

/folyt.köv./
19.40/a

- 48 -

ifus

bb.70./ szolidaritás.....folyt./-a

az észak-magyarországi állami építőipari vállalat munkásfia-
taljainak szerdai gyűlésén a résztvevők tiltakozó táviratukban rámu-
tatnak: mélyszégesen elítélték az ellenforradalmi erők fegyveres
támadásait chileben és testvéri szolidaritásukat, együttérzésüket fe-
jezték ki a puccsistákkal szemben álló chilei munkásokkal.

budapesten a divsz irodája rendkívüli ülést tartott: meghall-
gatta ernesto ottonenak, a világszövetség chilei alelnökének be-
számolóját arról a helyzetről, amely hazájában az ellenforradal-
mi zendülés következtében alakult ki. a divsz nyilatkozatban bé-
lyegezte meg a népi egység kormányának megdöntésére szervezett jobb-
oldali puccsot, s szolidaritásáról biztosította a chilei haladó
erőket. felhívást intézett valamennyi tagszervezetéhez, az egész
világ haladó ifjúságához, hogy világszerte támogassák a népi egy-
ség kormánya mögött felsorakozot chilei haladó erőket.

a szakszervezeti világszövetség felhívást tett közzé, amely-
ben - elítélve a chileben történt katonai puccsot -
arra hívja fel az szvsz valamennyi tagközpontját, hogy nemzeti
szolidaritási akció kibontakoztatásával juttassa kifejezésre:el-
ítélik az aljas támadást az ellen a nép ellen, amely a szabadság-
ra és az emberi életre törekedett. követeljük a törvényesség hely-
reállítását és a demokratikus szabadságjogok, szakszervezeti jogok
tisztelőben tartását. /mti/
--

bb.71. az indiai testvérpárt küldöttsége budapesten

tm/a/zs/hgy

1973. szeptember 12.

az mszmp központi bizottságának meghívására hazánkba érke-
zett az indiai kommunista párt pártmunkás küldöttsége, amelyet
mohit sen, a központi végrehajtó bizottság tagja, a központi
bizottság titkára vezet. a küldöttséget a ferihegyi repülő-
téren dr.berecz jános, az mszmp kb külügyi osztályának helyet-
tes vezetője fogadta. /mti/
--

19.50/a

- 49 -

26⁵⁰

bb.72. közlekedési balesetek

bc/tr/a/hgy

1973. szeptember 12.

dabi istván 38 éves üveges, budapesti lakos a ix. kerületi márton utca és tüzoltó utca kereszteződésében motorkerékpárjával elmulasztotta az elsőbbségadást és összeütközött egy személygépkocsival. dabit és utasát, sárközi éva 16 éves tanuló, budapesti lakost súlyos sérüléssel szállították kórházba a mentők.

a xviii. kerületi rákóczi ut és városház utca kereszteződésében tóth margit 21 éves adminisztrátor, budapesti lakos szabálytalanul kanyarodott kerékpárjával és összeütközött egy személygépkocsival. a vigyázatlan kerékpáros súlyosan megsérült és kórházba került.

szabálytalanul kanyarodott az általa vezetett autóbusszal józsa györgy, 39 éves gépkocsivezető, budapesti lakos a dózsa györgy ut és gorkij fasor kereszteződésében s összeütközött egy személygépkocsival. ginovszki arisztid 41 éves gépészmérnök, budapesti lakos, a személygépkocsi utasa súlyos, az autó vezetője, csernai lászló 38 éves sajkókeresztúri lakos pedig könnyű sérülést szenvedett. a súlyosan sérültet a mentők kórházba szállították. csernai lászlót viszont a helyszínen részesítették elsősegélyben.

a xvi. kerületi széchenyi ut és sarju ut kereszteződésében lukács lajos, 29 éves gépkocsivezető, budapesti lakos szabálytalanul kanyarodott tehergépkocsival, s összeütközött egy motorkerékpárral. földi istván, 20 éves segédmunkás, abasári lakos, a motorkerékpár vezetője és utasa, szabó lászló 17 éves segédmunkás, abasári lakos, súlyos sérülést szenvedett. mindkettőjüket kórházba szállították a mentők. /mti/

a szerkesztőségek figyelmébe! --

mai bb.57-es hírünk/ külföldi vendégek.../ 2.bek. 3.sorában a név helyesen: jemeni -arab köztársaság

/mti/

20.00/a

2010

--
- 50 -

bb.73. a chilei nagykövet nyilatkozata

a/hgy

1973. szeptember 12.

a chilei köztársaság magyarországi nagykövete, oscar jiménez, az alábbi nyilatkozatot juttatta el a magyar sajtóhoz:

„ tegnap chilében a hadsereg legreakciósabb rétegei lázadást robbantottak ki, s céljuk az volt, hogy katonai junta alakításával egy törvénytelen kormányt juttassanak hatalomra.

én, chile magyarországi nagykövete nem ismerek el más kormányt, mint a népi egység kormányát, amelyet a chilei nép törvényesen választott. a helyzet még semmi esetre sem tisztázott, hiszen a nép, a hadsereg egyes lojális alakulataival együtt erőteljesen küzd e fasiszta puccs elfojtásáért.

határozottan elutasítom, az imperialista sajtó verzióit, amelyek allende elnök elvtárs öngyilkosságáról beszélnek. mély ideológiai meggyőződésének, bátor egyéniségének és erkölcsi feddhetetlenségének ismeretében bizonyos vagyok abban, ha meghalt csakis hősiesség közben eshetett el, az alkotmányos kormány és az általa vezetett népi forradalom védelmében, ..

--

bb.74. súlyos baleset az m 7-es uton

i/bc/mm/a/hgy

1973. szeptember 12.

érd külterületén, az m 7-es uton a 23-as kilométertáblánál, a 14-es számú volán autóbussza, amelyet melhardt istván gépkocsivezető, csákványi lakos vezetett, szerdán délután nekiütközött a betonutépítő vállalat tehergépkocsijának, amely az ut szélén állt. az összeütközés következtében két személy meghalt, 19-et pedig különböző sérülésekkel kórházba szállították a mentők. a vizsgálat folyamatban van. /mti/

--

20.25/a

- 51 -

2010

szerkesztőségek figyelmébe!
mai bb. 14. sz. hír /csokonai.../ 1. bek. 3-4. sorában a szöveg helyesen:
bár csokonai debreceni volt

bb.75. az agromasexpo,73

mm/a/hgy

1973. szeptember 12.

alkalmából a bécsi ausztrál követség kereskedelmi tanácsosa g.h. watkins, a kiállításon részvevő ausztrál cégek képviselőjében szerdán este fogadást adott a margitszigeti nagyszállóban. a fogadáson megjelent váncsa jeno mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes./mti/

--

bb.76. a belföldi szerkesztőség hírjegyzéke 18 órától zárásig

ok hgy

1973. szeptember 12.

- 69. időjárás
 - 70. szolidaritás chilével
 - 71. indiai küldöttség
 - 72. közlekedési balesetek
 - 73. chilei nagykövet nyilatkozata
 - 74. súlyos baleset
 - 75. agromasexpo - fogadás
 - 76. hírjegyzék
- /mti/

21.00/ok

- v é g e -

21.05

- 52 -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: koncz antal

szerkesztette: halasi györgy

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1973. szeptember 13.

bb.1. október 1 és december 15 között mintegy 14.000 Lakóbizottságot választanak budapesten

i/-don/gg/zs/a/hgy

1973.szeptember 13.

Ez év őszén lejár a budapesti Lakóbizottságok megbízatása. A házi önkormányzatokat október 1-december 15-e között választják újjá. a testületek megújításával párhuzamosan új rendelet szabályozza majd működésüket, amelynek tervezetét már kidolgozták a szakemberek. a készülő jogszabály egy sor vonatkozásban új szerepet szán a lakosság képviselőinek. erről tájékoztatta dr. nagy ernő, a fővárosi tanács szervezési főosztályának vezetője gordon juditot, az mti munkatársát:

- ez év őszén mintegy 14.000 Lakóbizottságot - ezen belül 45-50 ezer lakóbizottsági tagot - választanak a budapestiek. a bizottságok működését a jövőben a tanácsok és a népfront-bizottságok közösen szervezik, irányítják és segítik. a lakóterületi politikai munka javulása, a közéleti tevékenység erősödése várhatóan kedvezően befolyásolja majd az új bizottságok munkáját. erre annál is inkább szükség van, mert a lakóterületen is fokozottan előtérbe kerül a várospolitikai, az állampolgári jogok gyakorlása, érvényesítése. a tanácsai szervek és a társadalmi testületek közös igénye a lakosság tájékoztatásának további javítása, a szocialista demokratizmus továbbfejlesztése: a vélemény nyilvánítás lehetőségeinek és feltételeinek szélesítése.

- a lakóbizottságok a jövőben a lakosság öntevékeny társadalmi érdekképviselői szervei lesznek, amelyek a lakóközösség érdekében fejtik ki tevékenységüket. ezért az a cél, hogy mind nagyobb mértékben vegyenek részt szűkebb környezetük társadalmi, politikai életében - mentesülve a korábbi, gyakran formális kötelezettség: a hatósági ügyek intézésének terhe alól.

/folyt.köv./

- 1 -